

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie I./2019
Senát IV

Nález:

spisová značka	IV. ÚS 101/2018
populárny názov	spriaznená osoba v konkurznom konaní
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	15.11.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 47 ods. 3 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov
analytická právna veta	Existencia spriaznenosti či nespriaznenosti konkrétneho veriteľa nie je vždy nesporná, preto nie je možné prisvedčiť názoru konkurzného súdu, že na jej ustálenie nie je potrebné žiadne rozhodnutie a postačuje procesný úkon, prostredníctvom ktorého sa dotknutému veriteľovi neumožnení hlasovať na schôdzi veriteľov, resp. konštatovanie spriaznenosti uskutočnené správcom (napriek tomu, že v posudzovanom prípade v zozname pohľadávok táto skutočnosť nie je uvedená). Ak by sa ústavný súd stotožnil s názorom konkurzného súdu o tom, že správca takýmto postupom nepochybil, malo by to za následok vytvorenie stavu, kedy by ústavný súd odobril odňatie práva veriteľa a spravodlivý proces, pretože takýto veriteľ by bol bez rozhodnutia súdu jednak vylúčený z vplyvu na priebeh daného konkurzného konania a jednak by sa tým významným spôsobom ovplyvnilo aj uspokojenie jeho pohľadávky. Takýto úkon správcu by navyše nemusel vychádzať zo správneho vyhodnotenia otázky spriaznenosti, čo odňatie práva na spravodlivý proces ešte viac zvyrazňuje.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka je účastníčkou konkurzného konania vedeného na majetok úpadcu obchodnej spoločnosti PEDRAZZOLI SLOVAKIA, spol. s r. o., (ďalej len „úpadca“), a to v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 23 K 43/2016. Do funkcie správcu bol ustanovený Mgr. L. Z. (ďalej len „správca“). Sťažovateľka ako akciová spoločnosť uzatvorila 9. novembra 2009 s úpadcom zmluvu o financovaní, na základe ktorej poskytla úpadcovi financovanie v sume 750 000 € na účel realizácie projektu uvedeného v zmluve. S cieľom zabezpečenia uvedenej pohľadávky vzniknutej z titulu poskytnutého financovania sťažovateľka 16. novembra 2009 uzatvorila so slovenskou obchodnou spoločnosťou Brown Machines Slovakia, s. r. o., ako záložcom (ďalej len „Brown Machines Slovakia, s. r. o.“), zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam, pričom záložné právo je registrované v katastri

	<p>nehnutelností ako druhé v poradí.</p> <p>Vzhľadom na skutočnosť, že úpadca nesplatil svoj záväzok vyplývajúci zo zmluvy o financovaní, sťažovateľka si prihlásila v konkurze vedenom na majetok úpadcu v základnej prihlasovacej lehote zabezpečenú pohľadávku v sume 1 013 412,83 €. Správca zapísal prihlásenú pohľadávku do zoznamu pohľadávok pod č. 147, pričom 24. augusta 2017 bola pohľadávka sťažovateľky správcom zistená, čo sa týka výšky prihlásenej pohľadávky, právneho dôvodu, poradia, ako aj zabezpečenia záložným právom v plnom rozsahu.</p> <p>Na prvej schôdzi veriteľov správca nepriznal sťažovateľke hlasovacie práva, napriek tomu, že pohľadávka sťažovateľky nebola popretá a teda bola zistená čo do prihláseného poradia, výšky ako aj zabezpečenia. Správca svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že sťažovateľka nemá právo hlasovať na schôdzi veriteľov vzhľadom na to, že sa v konkurze uspokojuje v poradí ako podriadený veriteľ podľa § 35 ods. 4 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov. Sťažovateľke bolo zo strany správcu odopreté aj právo vznášať námietky rozporu jednotlivých uznesení so zákonom v zmysle § 35 ods. 8 ZKR s odôvodnením, že ako veriteľ bez práva hlasovať nemá právo uplatňovať akékoľvek námietky.</p> <p>Sťažovateľka podala na Okresný súd Trnava návrh na zrušenie uznesení prvej schôdze veriteľov a na odvolanie správcu. V reakcii na uvedený návrh Okresný súd Trnava prostredníctvom elektronickej schránky doručil právnomu zástupcovi sťažovateľky uznesenie sp. zn. 23 K/43/2016-902 zo dňa 20. 09. 2017, ktorým zamietol návrh veriteľa REA-S s. r. o. na zrušenie uznesení prvej schôdze veriteľov a na vykonanie dohľadu nad správcom. V odôvodnení uvedeného uznesenia sa Okresný súd Trnava okrajovo vysporiadal s návrhom sťažovateľky na zrušenie uznesení prvej schôdze veriteľov tým, že uviedol, že o podaných návrhoch sťažovateľky nerozhodoval, nakoľko vyhodnotil, že sťažovateľka nie je na podanie návrhu aktívne legitimovaná.</p> <p>Okresný súd napadnutým uznesením č. k. 23 K 43/2016-977 z 12. októbra 2017 návrh sťažovateľky na zrušenie uznesení prvej schôdze veriteľov zamietol. Podľa sťažovateľky „sa súd žiadnym spôsobom nevysporiadal s právnou argumentáciou žalobcu uvedenou v návrhu na zrušenie uznesení prvej schôdze veriteľov zo dňa 14. 09. 2017, ako ani jej doplnením v žiadosti o vydanie meritórneho rozhodnutia zo dňa 04. 10. 2017. Okresný súd Trnava o návrhu rozhodol bez toho, aby vytýčil sťažovateľom požadované pojednávanie vo veci.“.</p> <p>Ďalším uznesením č. k. 23 K 43/2016-983 z 12. októbra 2017 okresný súd odvolal pôvodne ustanoveného správcu a ustanovil nového správcu FARDOUS PARTNERS správcovská, k. s., (ďalej len „novoustanovený správca“).</p> <p>Podľa názoru sťažovateľky napadnutým uznesením okresného súdu došlo k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu garantovaného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie garantovaného čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože okresný súd v konaní o jej návrhu na zrušenie uznesení prvej schôdze veriteľov podľa § 35 ods. 8 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“) neposkytol náležitú ochranu jej ústavou a dohovorom garantovaným právam pred nezákonným postupom správcu.</p>
z odôvodnenia	<p>K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru</p> <p>Podstatou námietok sťažovateľky je jej nesúhlas s výkladom relevantných právnych noriem uplatnených v jej veci okresným súdom, ktorý podľa nej</p>

ignoroval nepopretie (zistenie) jej prihlásenej zabezpečenej pohľadávky s prihláseným a zisteným poradím „iná pohľadávka“ správcom a inými veriteľmi úpadcu a nepriznal jej hlasovacie práva a ďalšie práva spojené s jej nepopretou pohľadávkou. Nadväzne na to sťažovateľka nesúhlasí ani s potvrdením uznesení prijatých schôdzou veriteľov, ktorá sa uskutočnila 11. septembra 2017, okresným súdom, ktorý sťažovateľku vo vzťahu k preskúmaným uzneseniam [ako navrhovateľku zrušenia uznesení schôdze veriteľov (rozhodovanie o výmene správcu a o odvolaní správcu, pozn.)] považoval za spriaznenú osobu úpadcu, ktorá nemá na schôdzi veriteľov hlasovacie právo, a teda ani aktívnu procesnú legitimitáciu domáhať sa zrušenia uznesení schôdze veriteľov.

Prihláškou pohľadávky si v konkurznom konaní sťažovateľka uplatnila zabezpečenú pohľadávku v celkovej sume 1 013 412,86 €, ktorej právnym dôvodom vzniku je zmluva o financovaní z 9. novembra 2009. Pohľadávka sťažovateľky voči úpadcovi bola zabezpečená záložným právom na majetok tretej osoby, obchodnej spoločnosti Brown Machines Slovakia, s. r. o. Správca v konečnej návrhovej zozname pohľadávok pri predmetnej pohľadávke veriteľa – sťažovateľky vyznačil zistené poradie „E“ (iná pohľadávka).

Z dôvodu neposkytnutia súčinnosti zo strany úpadcu okresný súd uznesením zo 17. mája 2017 vyzval správcu konateľa úpadcu, aby predložil správcovi zoznam majetku, zoznam spriaznených osôb, zoznam záväzkov a zmluvný prehľad. Mailovou správou z 5. júna 2017 konateľ úpadcu doručil okresnému súdu okrem iného aj zoznam spriaznených osôb úpadcu, v ktorom je sťažovateľka uvedená ako bývalý spoločník úpadcu.

Správca 5. septembra 2017 doručil okresnému súdu jeden rovnopis konečného zoznamu pohľadávok s vyznačením popretých pohľadávok. Zo zoznamu pohľadávok vyplýva, že správca poprel poradie prihlásených pohľadávok veriteľa Brown Machines Slovakia, s. r. o., č. 1. 135. Pohľadávka sťažovateľky zapísaná v zozname pohľadávok pod č. 147 bola zistená, čo sa týka výšky, v celej prihlásenej sume 1 013 412,86 €, právneho dôvodu, zabezpečenia a poradia.

Podaním z 8. septembra 2017, doručeným okresnému súdu 11. septembra 2017 a taktiež aj správcovi, veriteľ úpadcu stürmsfs s. r. o. prostredníctvom právnej zástupkyne upozornil správcu na zrejmu nesprávnosť, resp. chybu pri vyhotovovaní konečného zoznamu pohľadávok, keďže podľa jeho názoru pohľadávka sťažovateľky sa ex lege považuje za podriadenú. Poukázal pritom na výpis z obchodného registra úpadcu, z ktorého vyplýva, že sťažovateľka bola spoločníkom úpadcu vo viacerých obdobiach a mala kvalifikovanú účasť (viac ako 5 %) v spoločnosti úpadcu. V prípade, že nešlo o zrejmu nesprávnosť, resp. chybu v písaní pri vyhotovovaní konečného zoznamu pohľadávok, veriteľ upozornil správcu na možnosť jeho sankcionovania z dôvodu zodpovednosti za škodu vo vzťahu k ostatným konkurzným veriteľom úpadcu, ak by sťažovateľka bola uspokojená v akomkoľvek inom poradí ako v poradí podriadeného veriteľa.

Dňa 11. septembra 2017 sa konala prvá schôdza veriteľov, na ktorej správca sťažovateľke ako osobe spriaznenej s úpadcom nepriznal žiadne hlasovacie práva. Podaním zo 14. septembra 2017, doručeným okresnému súdu 14. septembra 2017 sťažovateľka podala návrh na zrušenie uznesení prvej schôdze veriteľov z 11. septembra 2017 a návrh na odvolanie správcu, ktorý doplnila v žiadosti o vydanie meritórneho rozhodnutia zo 4. októbra 2017.

Okresný súd uznesením č. k. 23 K 43/2016-977 z 12. októbra 2017 návrh sťažovateľky zamietol. Podstata právneho názoru okresného súdu v predmetnej veci je vyjadrená v odôvodnení napadnutého uznesenia takto: „Súd ako prvé zisťoval aktívnu legitimitáciu navrhovateľa, pričom súd považuje postup správcu za správny, keď veriteľovi Finest nepriznal hlasovacie práva a iné práva spojené s pohľadávkou, nakoľko tento bol v období od 20. 11. 2009 do 16. 07. 2013 spoločníkom úpadcu s výškou splateného vkladu 2.108.000 eur z celkovej sumy

zapísaného základného imania vo výške 8.431.709 eur, teda mal kvalifikovanú účasť (viac ako 5 %) v spoločnosti úpadcu, a to aj po zavedení inštitútu podriadenosti do zákona 7/2005 Z. z. od 01. 01. 2012. Nakoľko veriteľ Finest nemá hlasovacie práva nemal možnosť podať námietky do zápisnice 1 schôdze veriteľov a tým pádom ani nemá právo domáhať sa zrušenia uznesení prijatých na schôdzi veriteľov. Pokiaľ ide o návrh veriteľa súd uvádza, že zo spisu je zrejmé, že správca vykonáva úkony v konkurze bezodkladne a v súlade so zákonom. Ohľadom ostatných tvrdení úpadcu súd uvádza, že z podaní a príloh nevyplýva vykonávanie úloh správcu v rozpore s požiadavkami ustanovenými v § 3 ods. 2 ZOS. Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností ako i zákonných ustanovení má súd za to, že správca sa nedopustil porušenia zákonných povinností, ale si riadne plní povinnosti správcu, čo vyplýva aj zo súdneho spisu. Podľa názoru súdu sa nedopustil žiadneho konania alebo opomenutia konania, ktoré by bolo možné hodnotiť ako závažné alebo opakované porušenie zákonných povinností, a pre ktoré by bolo možné správcu odvolať z jeho funkcie. Nakoľko súd považuje návrh veriteľa Finest na odvolanie správcu za nedôvodný, rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia a návrh na odvolanie správcu zamietol.“

Pre účely posúdenia podstatnej sťažnostnej námietky sťažovateľky spočívajúcej v tom, že napriek nepopretiu jej pohľadávky zo zmluvy o financovaní ani v časti poradia ako tzv. „iná pohľadávka – E“ správcom a deklarovaniu tejto skutočnosti v konečnom zozname pohľadávok je jej pohľadávka v konkurznom konaní vedenom na majetok úpadcu považovaná správcom, ako aj okresným súdom za tzv. podriadenú pohľadávku, resp. pohľadávku veriteľa, ktorá sa uspokojuje v poradí ako podriadený veriteľ, sa ústavný súd musel zaoberať ústavnou konformitou interpretácie relevantných ustanovení zákona o konkurze a reštrukturalizácii okresným súdom.

V nadväznosti na už uvedené ústavný súd poznamenáva, že okrem zoznamu pohľadávok, ktorý tvorí súčasť správcovského spisu, správca vedie osobitnú evidenčnú pomôcku o veriteľoch prihlásených pohľadávok a o ich hlasovacích právach s vyznačením tých veriteľov, ktorí sú spriaznenými osobami s úpadcom podľa § 9 zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Z hľadiska možnosti byť členom veriteľského výboru v konkurznom konaní a práva hlasovať na schôdzi veriteľov je povinnosťou správcu zistiť, či v konkurznom konaní ide o spriaznené pohľadávky.

Podstatnou v posudzovanom prípade je odpoveď na otázku, či zistenie pohľadávky veriteľa (čo do poradia) správcom zapísané v konečnom zozname pohľadávok je právne relevantné pri uplatňovaní práv s ňou spojených veriteľom v konkurznom konaní.

Je nesporné, že záväzný právny názor konkurzného súdu sa v preskúmvanej veci obmedzil len na vyslovenie spriaznenosti sťažovateľky vo vzťahu k úpadcovi pri posudzovaní jej hlasovacích práv a iných práv spojených s jej prihlásenou pohľadávkou, pričom sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s otázkou poradia pohľadávky sťažovateľky vo vzťahu k jeho zisteniu v konečnom zozname pohľadávok predloženom správcom.

Spriaznenou osobou právnickej osoby je osoba, ktorú je možné považovať za jednu z osôb uvedených v § 9 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Uvedené ustanovenie síce ponúka taxatívny výpočet týchto osôb, čo znamená, že zákonom vymedzený okruh osôb nie je možné žiadnym spôsobom rozširovať, uvedené však neznamená, že tento výpočet je absolútne konkrétny. Toto konštatovanie je najviac pozorovateľné pri písmene e) citovaného zákonného ustanovenia [iná právnická osoba, v ktorej má právnická osoba alebo niektorá z osôb uvedených v písmenách a) až d) kvalifikovanú účasť], ktoré je potrebné posudzovať v spojitosti s § 9 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii poskytujúcim legálnu definíciu kvalifikovanej účasti pre účely zákona o

konkurze a reštrukturalizácii.

Predmetný výpočet spriaznených osôb ustanovený zákonom o konkurze a reštrukturalizácii patrí medzi najširšie v právnom poriadku Slovenskej republiky, napriek tomu nemusí pokrývať všetky prípady faktickej spriaznenosti osôb. Prax totiž pozná značné množstvo prípadov, kedy by olo žiaduce určitú osobu považovať za spriaznenú osobu právnickej osoby, v zmysle platnej právnej úpravy (de iure) ňou však nie je, a preto na jej konanie nie je možné hľadieť ako na konanie spriaznenej osoby a jej okruh práv nie je možné obmedziť tak, ako je tomu v prípade spriaznenej osoby. Vychádzajúc z uvedeného, posudzovanie spriaznenosti osôb v zmysle zákonnej úpravy danej zákonom o konkurze a reštrukturalizácii nie je vo všetkých prípadoch právne a/alebo fakticky jednoznačnou otázkou, s čím sa v zásade stotožňuje aj ústavný súd. Preto je nevyhnutné, aby procesnoprávny predpis, akým zákon o konkurze a reštrukturalizácii je, poskytoval dotknutým osobám právo domáhať sa preskúmania rozhodnutia o spriaznenosti, ktoré zásadným spôsobom zasahuje do ich procesných aj hmotných práv.

Ústavný súd pri posudzovaní zásadnej otázky, ktorou je potreba rozhodnutia o spriaznenosti veriteľa, ktoré by bolo následne preskúmateľné, konštatuje, že existencia spriaznenosti či nespriaznenosti konkrétneho veriteľa nie je vždy nesporná, preto nie je možné prisvedčiť názoru konkurzného súdu, že na jej ustálenie nie je potrebné žiadne rozhodnutie a postačuje procesný úkon, prostredníctvom ktorého sa dotknutému veriteľovi neumožnení hlasovať na schôdzi veriteľov, resp. konštatovanie spriaznenosti uskutočnené správcom (napriek tomu, že v posudzovanom prípade v zozname pohľadávok táto skutočnosť nie je uvedená). Ak by sa ústavný súd stotožnil s názorom konkurzného súdu o tom, že správca takýmto postupom nepochybil, malo by to za následok vytvorenie stavu, kedy by ústavný súd odobril odňatie práva veriteľa a spravodlivý proces, pretože takýto veriteľ by bol bez rozhodnutia súdu jednak vylúčený z vplyvu na priebeh daného konkurzného konania a jednak by sa tým významným spôsobom ovplyvnilo aj uspokojenie jeho pohľadávky. Takýto úkon správcu by navyše nemusel vychádzať zo správneho vyhodnotenia otázky spriaznenosti, čo odňatie práva na spravodlivý proces ešte viac zvýrazňuje.

V nadväznosti na už uvedené ústavný súd považuje za potrebné poukázať na skutočnosť, že zákon o konkurze a reštrukturalizácii pozná procesný mechanizmus, ktorý umožňuje správcovi vytvoriť právny stav zamýšľaný zákonodarcom v § 95 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii bez toho, aby tým bolo danému veriteľovi odňaté právo na spravodlivý proces. Je ním inštitút popierania pohľadávok a s nim spojené (následné) právo veriteľa domáhať sa určenia jeho popretej pohľadávky súdom v samostatnom incidenčnom konaní, teda úprava obsiahnutá v § 32 zákona o konkurze a reštrukturalizácii.

V preskúmvanej veci je rozhodujúce to, že ústavne konformný postup správcu predpokladal popretie pohľadávky sťažovateľky, čo sa týka poradia jej uspokojenia, s tým, že ide o pohľadávku, ktorá by sa v konkurze mala uspokojovať tak isto, ako podriadené pohľadávky, čo sa však v danom prípade nestalo.

Popísaným postupom správcu a následným konaním konkurzného súdu, ktorý inkriminovaný postup správcu v napadnutom uznesení odobril, došlo podľa názoru ústavného súdu k neprípustnému zásahu do práv sťažovateľky, a to minimálne z toho hľadiska, že jej bolo odňaté právo domáhať sa pred nezávislým súdom určenia, že správca vyhodnotil jej spriaznenosť s úpadcom nesprávne. Na druhej strane je však potrebné vziať do úvahy skutočnosť, že týmto nezákonným postupom správcu síce bolo sťažovateľke odňaté právo hlasovať na prvej schôdzi veriteľov, uvedený úkon správcu však nemusí negatívne ovplyvniť jej ďalšie procesné

práva v predmetnom konkurznom konaní a dokonca nemusí mať vplyv ani na jej skutočné uspokojenie v konkurze. Z § 32 ods. 6 zákona o konkurze a reštrukturalizácii totiž vyplýva, že uplynutím lehoty na popieranie pohľadávok sa pohľadávka v rozsahu, v akom nebola popretá, považuje za zistenú. Tento stav už však ani ústavný súd nemôže žiadnym svojím rozhodnutím zvrátiť.

Za uvedených okolností bude teda na novoustanovenom správcovi a dohliadajúcom konkurznom súde, ako sa v danom prípade vysporiadajú s otázkou zistenia pohľadávky daného veriteľa (sťažovateľky), pričom podľa názoru ústavného súdu bude potrebné zohľadniť aj skutočnosť, že pôvodný správca, ktorý svojím nezákonným postupom odňal tomuto veriteľovi (sťažovateľke) právo hlasovať na prvej schôdzi veriteľov, bol práve na tejto schôdzi veriteľov ostatnými veriteľmi odvolaný. Zároveň bude potrebné vziať do úvahy tiež skutočnosť, že zrušenie uznesení tejto schôdze veriteľov v dôsledku zrušenia napadnutého uznesenia okresného súdu o zamietnutí námietok voči uzneseniam prijatým na tejto schôdzi, ako aj zrušenie uznesenia okresného súdu č. k. 23 K 43/2016-983 z 12. októbra 2017, ktorým súd odvolal pôvodného správcu a ustanovil nového správcu, by negatívnym spôsobom zasiahlo do prebiehajúceho konkurzného konania z hľadiska jeho dĺžky a hospodárnosti a vytvorilo by stav, z ktorého by najviac profitoval práve pôvodný správca, ktorého postupom bolo sťažovateľke odňaté procesné právo hlasovať na schôdzi veriteľov.

Ústavný súd pritom pripomína, že mu neprináleží rozhodovať o otázke spriaznenosti alebo toho-ktorého veriteľa, sťažovateľku nevynímajúc, ústavný súd len posudzuje stav, ktorý nastal v dôsledku nezákonného postupu odvolaného správcu, ktorý okresný súd vyhodnotil v napadnutom znesení ako správny a ktorý už nemožno konvalidovať ani rozhodnutím ústavného súdu (uplynutie prekluzívnej lehoty na popieranie pohľadávok).

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že okresný súd svojím uznesením č. k. 23 K 43/2016-977 z 12. októbra 2017 porušil základné práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu). Ústavný súd však vzhľadom na konkrétne okolnosti posudzovaného prípadu nevyhovел návrhu sťažovateľky na zrušenie napadnutého uznesenia okresného súdu č. k. 23 K 43/2016-977 z 12. októbra 2017 a č. k. 23 K 43/2016-983 z 12. októbra 2017 (bod 3 výroku tohto nálezu), pričom v tejto súvislosti poznamenáva, že v prípade, ak v ďalšom priebehu konkurzného konania nastane stav, ktorý by niektorému z jeho účastníkov spôsobil škodu, môže sa obrátiť so žalobou o náhradu škody na všeobecný súd, pričom v konaní o tejto žalobe by sa prejudiciálne mala vyriešiť otázka i sťažovateľky vo vzťahu k úpadcovi z hľadiska úpravy obsiahnutej v zákone o konkurze a reštrukturalizácii.

Navyše, ústavný súd na základe listín predložených sťažovateľkou 24. októbra 2018 zdôrazňuje, že v súčasnosti otázka určenia, či sťažovateľka je účastníkom predmetného konkurzného konania, alebo nie je a v akom rozsahu, je predmetom konania pred okresným súdom, iniciovaného novoustanoveným správcom na základe jeho návrhu z 27. augusta 2018 na vydanie rozhodnutia podľa § 27 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Proti uzneseniu súdu o takomto určení je prípustné odvolanie, ktoré je oprávnený podať správca alebo ten, o koho právach sa rozhodlo, t. j. aj sťažovateľka. Okresný súd podľa zistení ústavného súdu o tomto návrhu ešte dosiaľ nerozhodol.

V súvislosti s už uvedenými závermi ústavný súd ešte považuje za potrebné konštatovať, že právna situácia sťažovateľky je odlišná od právnej situácie riešenej v uznesení ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 674/2017 zo 7. novembra 2017. V uvedenej veci totiž sťažnosť podal veriteľ, ktorého námietky síce smerovali proti nezákonnému hlasovaniu veriteľov na prvej schôdzi veriteľov v tom istom konkurznom konaní vedenom pod sp. zn. 23 K 43/2016, avšak podstata ním uplatnených námietok spočívala v nepriznaní hlasovacích práv

	<p>inému veriteľovi (sťažovateľke). Z uvedeného dôvodu nemôže byť právny názor III. senátu ústavného súdu vyslovený v jeho rozhodnutí v rozpore s právnymi názormi formulovanými v tomto náleze.</p> <p>K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy</p> <p>Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky zaručeného jej čl. 20 ods. 1 ústavy sa ústavný súd riadil princípom minimalizácie svojich zásahov do právomoci všeobecného súdu, rozhodnutie ktorého je v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04, IV. ÚS 64/2010), ktorý vyplýva z jeho subsidiárneho postavenia pri ochrane základných práv a slobôd. Vychádzal pritom v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (napr. II. ÚS 186/06, IV. ÚS 311/08) z toho, že v nadväznosti na vyslovenie porušenia základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sa otvára priestor k tomu, aby sa okresný súd v stále prebiehajúcim konkurznom konaní sám vyrovnal s ochranou uvedeného práva sťažovateľky hmotného charakteru.</p> <p>Ústavný súd preto tejto časti sťažnosti sťažovateľky nevyhovel, uprednostňujúc právomoc všeobecného súdu na ochranu subjektívnych hmotných práv účastníkov konania pred ochranou v konaní pred ústavným súdom (bod 3 výroku tohto nálezu).</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>1. Základné práva obchodnej spoločnosti sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Trnava č. k. 23 K 43/2016-977 z 12. októbra 2017 porušené boli.</p> <p>2. Ústavný súd priznal sťažovateľke náhradu trov konania a vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	konkurz a reštrukturalizácia / vyrovnanie konkurz a reštrukturalizácia / vyrovnanie-prihlásenie pohľadávky

spisová značka	IV. ÚS 150/2018
populárny názov	aktívna legitímácia v správnom konaní
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	06.12.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 1 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov
analytická právna veta	Predpokladaným výsledkom návrhu podaného podľa § 12 ods. 1 písm. b) zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom je vydanie verejnej listiny, ktorou bude

	<p>potvrdené vlastnícke právo jednotlivých členov pozemkového spoločenstva a ktorá bude verejnou listinou spôsobilou na vykonanie záznamu v katastri nehnuteľností. Výsledok konania o návrhu podľa § 12 zákona teda v prípade kladného rozhodnutia zasahuje do práv zapísaného vlastníka sporných nehnuteľností. Z uvedeného dôvodu je preto nevyhnutné, aby otázka aktívnej vecnej legitímácie bola zo strany príslušného správneho orgánu riadne zodpovedaná. V opačnom prípade totiž hrozí vznik prípadnej ďalšej krivdy na úkor subjektu, ktorému skutočne svedčí vlastnícke právo.</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie Okresného úradu Poprad, odboru katastrálneho (ďalej len „okresný úrad“) č. C 175/2005-21 zo 4. júla 2014 (ďalej len „rozhodnutie zo 4. júla 2014“), ktorým bolo rozhodnuté podľa § 5 a § 7 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) a § 3 ods. 2 písm. a) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o usporiadaní vlastníctva k pozemkom“) o návrhu Bývalého urbárskeho spolumajiteľstva – pozemkového spoločenstva (ďalej len „pozemkové spoločenstvo“) tak, že okresný úrad členom pozemkového spoločenstva podľa § 12 zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom potvrdil vlastníctvo k nehnuteľnostiam presne špecifikovaným vo výroku tohto rozhodnutia (ďalej len „sporné nehnuteľnosti“).</p> <p>Sťažovateľ mesto Vysoké Tatry podal proti napadnutému rozsudku krajského súdu odvolanie, o ktorom najvyšší súd rozhodol napadnutým rozsudkom tak, že rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil ako vecne správne.</p> <p>V posudzovanej veci sa uskutočnilo pred správnymi orgánmi konanie smerujúce k vydaniu rozhodnutia podľa § 12 zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom vo vzťahu k sporným nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území Starý Smokovec. Sťažovateľ zdôrazňuje, že pozemkové spoločenstvo doručilo okresnému úradu 28. júla 2005 námietku proti osvedčeniu nehnuteľnosti z PKV č. 1 a návrh na vydanie rozhodnutia podľa § 12 ods. 1 zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom.</p> <p>Okresný úrad vydal v predmetnom správnom konaní viacero rozhodnutí, a to - rozhodnutie č. k. C-175/2005-01 z 15. decembra 2008, ktorým bolo potvrdené nadobudnutie vlastníctva v prospech pozemkového spoločenstva podľa § 12 ods. 1 písm. a) zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom (zrušené rozsudkom krajského súdu sp. zn. 1 Sp 39/2009 z 15. júna 2010), - rozhodnutie č. k. C-175/2005-02 z 20. decembra 2010, ktorým bolo opätovne potvrdené nadobudnutie vlastníctva v prospech pozemkového spoločenstva podľa § 12 ods. 1 písm. a) zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom (zrušené rozsudkom krajského súdu sp. zn. 1 Sp 6/2011 z 23. februára 2012), - rozhodnutie č. k. C-175/2005-12/Mk z 19. novembra 2012 (ďalej len „rozhodnutie z 19. novembra 2012“), ktorým okresný úrad návrhu pozemkového spoločenstva nevyhovel.</p> <p>Sťažovateľ uvádza, že proti rozhodnutiu okresného úradu z 19. novembra 2012 podalo pozemkové spoločenstvo odvolanie, o ktorom rozhodla Správa katastra Prešov rozhodnutím č. Co-4/2013-Bo z 30. septembra 2013 (ďalej len „rozhodnutie z 30. septembra 2013“) tak, že rozhodnutie okresného úradu z 19. novembra 2012 zrušila a vec vrátila okresnému úradu na ďalšie konanie. Sťažovateľ považuje rozhodnutie Správy katastra Prešov z 30. septembra 2013 za nezákonné a tvrdí, že vo veci bolo prípustné podanie opravného prostriedku podľa príslušných ustanovení (v tom čase platného a účinného) Občianskeho súdneho poriadku [(ďalej aj „OSP“), opravné prostriedky proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov]. Pozemkové spoločenstvo síce návrh krajskému súdu v tejto veci z opatrnosti podalo, avšak krajský súd konanie vo veci vedenej pod sp. zn. 3 S 94/2012 uznesením z 28. augusta 2014 zastavil, pričom citované rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť.</p> <p>Sťažovateľ namieta, že rozhodnutie okresného úradu z 19. novembra 2012, proti</p>

	<p>ktorému nebol podaný v zákonom ustanovenej lehote riadny opravný prostriedok, nadobudlo právoplatnosť, takže v poradí štvrté rozhodnutie okresného úradu zo 4. júla 2014 je v dôsledku uplatnenia zásady res iudicata neplatné.</p> <p>Sťažovateľ v sťažnosti formuluje zásadné námietky, prostredníctvom ktorých spochybňuje ústavnú udržateľnosť napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, ktorý sa podľa jeho názoru nedostatočným spôsobom vysporiadal s námietkami prezentovanými v posudzovanom konaní sťažovateľom. Ide o nasledujúce zásadné námietky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vydaniu rozhodnutia okresného úradu zo 4. júla 2014 bránila prekážka res iudicata (rozhodnutie okresného úradu z 19. novembra 2012), - pozemkové spoločenstvo nemá aktívnu legitimáciu ako navrhovateľ správneho konania a zároveň ani ako osoba, ktorej možno podľa § 12 ods. 1 písm. b) zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom potvrdiť nadobudnutie vlastníctva, - okresný úrad nezisťoval skutočnosti rozhodujúce pre potvrdenie vlastníctva, resp. spoluvlastníctva k sporným nehnuteľnostiam jednotlivých členov pozemkového spoločenstva, - notárska zápisnica zo 14. októbra 2003 je neplatná, - konanie pred správnym orgánom je zaťažené procesnými vadami (nepreukázanie včasnosti podania návrhu, právomoci okresného úradu na prejednanie návrhu a povinnosti prejednať návrh komisiou), - počas konania pred správnymi súdmi došlo k strate spôsobilosti na práva a povinnosti viacerých fyzických osôb ako účastníkov konania, na ktoré správne súdy nereagovali.
<p>z odôvodnenia</p>	<p>K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu</p> <p>V rámci svojej prvej (zásadnej) námietky sťažovateľ argumentuje, že zo strany okresného úradu došlo k vydaniu rozhodnutia zo 4. júla 2014 aj napriek tomu, že už predtým vydané rozhodnutie z 19. novembra 2012 predstavovalo prekážku res iudicata. Sťažovateľ považuje rozhodnutie Správy katastra Prešov z 30. septembra 2013, ktorým bolo zrušené rozhodnutie z 19. novembra 2012, za nezákonné a tvrdí, že vo veci bolo prípustné podanie opravného prostriedku podľa príslušných ustanovení (v tom čase platného a účinného) Občianskeho súdneho poriadku. Keďže tento opravný prostriedok bol pozemkovým spoločenstvom podaný, avšak krajský súd konanie vo veci vedenej pod sp. zn. 3 S 94/2012 uznesením z 28. augusta 2014 následne zastavil, citované rozhodnutie z 19. novembra 2012 nadobudlo právoplatnosť a zakladá prekážku res iudicata.</p> <p>Najvyšší súd k prekážke res iudicata, ktorá mala brániť podľa sťažovateľa okresnému úradu vydať rozhodnutie zo 4. júla 2014, uviedol, že proti rozhodnutiu okresného úradu z 19. novembra 2012 podalo pozemkové spoločenstvo odvolanie podľa príslušných ustanovení Správneho poriadku, o ktorom rozhodla Správa katastra Prešov rozhodnutím z 30. septembra 2013 tak, že rozhodnutie z 19. novembra 2012 zrušila z dôvodu, že vo veci rozhodoval predpojatý zamestnanec.</p> <p>Najvyšší súd argumentoval, že po zrušení rozhodnutia okresného úradu z 19. novembra 2012 sa vec opätovne dostala do štádia rozhodovania o návrhu pozemkového spoločenstva z 28. júla 2005 podľa § 12 zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom. Podľa najvyššieho súdu „v ods. 3 § 12 zákona č. 180/1995 Z. z. je uvedená pozn. pod č. 29, ktorá odkazuje na ustanovenia § 250l až 250s O. s. p., ktoré upravuje inštitút opravného prostriedku proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov, pričom z citovaného ustanovenia § 250l ods. 1 O. s. p. vyplýva, že podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o</p>

opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov, z čoho teda následne je zrejmé, že opravný prostriedok je prípustný len vtedy, ak to vyplýva z osobitného predpisu“.

Najvyšší súd v nadväznosti na citované zdôraznil, že opravný prostriedok podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku bol v predmetnej veci prípustný len proti rozhodnutiu o potvrdení vlastníctva podľa § 12 zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom, pričom rozhodnutím okresného úradu z 19. novembra 2012 sa návrhu pozemkového spoločenstva nevyhovelo, a preto rozhodnutie z 19. novembra 2012, ktoré bolo z dôvodu podaného odvolania podľa príslušných ustanovení Správneho poriadku zrušené Správou katastra Prešov, nemohlo predstavovať prekážku res iudicata pre vydanie rozhodnutia okresného úradu zo 4. júla 2014.

Pozemkové spoločenstvo síce z opatrnosti proti rozhodnutiu okresného úradu z 19. novembra 2012 okrem odvolania podľa Správneho poriadku podalo aj opravný prostriedok podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, avšak konanie v tejto veci bolo zastavené s odôvodnením, že nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia Správy katastra Prešov z 30. septembra 2013 (15. februára 2014) došlo k zániku rozhodnutia okresného úradu z 19. novembra 2012, čo predstavovalo neodstrániteľný nedostatok procesnej podmienky, pre ktorý bolo konanie zastavené (uznesenie krajského súdu sp. zn. 3 S 94/2012 z 28. augusta 2014).

V súlade s § 12 ods. 3 zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom v znení účinnom do 30. júna 2016 proti rozhodnutiu podľa odseku 1 (rozhodnutie správneho orgánu o potvrdení nadobudnutia vlastníctva vydržaním alebo o potvrdení, že pozemky sú vo vlastníctve štátu alebo inej osoby) možno podať opravný prostriedok podľa osobitného predpisu (opravný prostriedok proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov – § 250l až § 250s OSP).

Podľa § 250l ods. 1 OSP podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov.

S prihliadnutím na citované ustanovenia vo veci relevantných právnych noriem ústavný súd akceptuje odôvodnenie najvyššieho súdu, podľa ktorého rozhodnutie z 19. novembra 2012 nezakladá prekážku res iudicata. Opravný prostriedok podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (§ 250l až § 250s OSP) bol podľa relevantnej právnej úpravy v konaniach podľa zákona o usporiadaní vlastníctva k majetku prípustný len proti pozitívnemu rozhodnutiu správneho orgánu o návrhu, teda v zmysle § 12 ods. 1 citovaného zákona len proti potvrdzujúcemu rozhodnutiu. Rozhodnutím z 19. novembra 2012 však okresný úrad návrhu pozemkového spoločenstva na potvrdenie vlastníctva nevyhovelo. Citované rozhodnutie bolo teda správne napadnuté odvolaním podľa príslušných ustanovení Správneho poriadku, o ktorom rozhodla Správa katastra Prešov tak, že pre procesné pochybenie rozhodnutie okresného úradu z 19. novembra 2012 zrušila. Rozhodnutie Správy katastra Prešov nadobudlo právoplatnosť 15. februára 2014, pričom týmto dňom „zaniklo“ aj rozhodnutie okresného úradu z 19. novembra 2012 takže nemohlo predstavovať prekážku res iudicata.

Námietku sťažovateľa o existencii prekážky res iudicata, ktorá mala brániť okresnému úradu vo veci znovu konať a rozhodnúť opätovne 4. júla 2014, ústavný súd na základe uvedeného vyhodnotil ako nedôvodnú.

Sťažovateľ prostredníctvom svojej ďalšej (zásadnej) námietky tvrdí, že pozemkové spoločenstvo nedisponovalo aktívnou vecnou legitimáciou v konaní podľa § 12 ods. 1 písm. b) zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom. V tejto súvislosti sťažovateľ ďalej dôvodí, že Bývalá urbárska spoločnosť Milbach, ktorá obnovila svoju činnosť 27. októbra 1992, zanikla v roku 1995, pričom

nový subjekt, ktorý bol zaregistrovaný 18. marca 1996 s názvom „Bývalé urbárske spolumajiteľstvo Milbach pozemkové spoločenstvo“ (pozemkové spoločenstvo, pozn.) nemožno považovať za „pôvodný Milbach“.

Návrh na vydanie rozhodnutia podľa § 12 ods. 1 v súlade s § 12 ods. 2 citovaného zákona (platného a účinného v čase podania návrhu pozemkovým spoločenstvom) môže podať komisii ten, kto o vydanie rozhodnutia preukáže právny záujem, najneskôr však v lehote ustanovenej na podanie námietok (§ 7 ods. 2 citovaného zákona). Rozhodnutie vydané podľa § 12 ods. 1 zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom je verejná listina, na ktorej základe sa vykoná zápis do katastra nehnuteľností (§ 12 ods. 5 citovaného zákona).

Dôvodom uplatnenia osobitného konania o obnove evidencie niektorých pozemkov a právnych vzťahov k nim (§ 1 až 12 zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom) bola existencia v minulosti nahromadených nezrovnalostí v evidencii pozemkového vlastníctva nezvládnuteľného štandardnými postupmi v rámci katastrálneho či súdneho konania alebo špeciálnymi administratívnymi konaniami. Cieľom citovaného zákona je v osobitnom administratívnom konaní zistiť dostupné údaje o pozemkoch a právnych vzťahoch k nim, úradne ich autorizovať a vytvoriť tak právne podmienky pre nakladanie s pozemkami.

Sťažovateľ s odkazom na relevantnú judikatúru všeobecných súdov argumentuje nedostatkom aktívnej legitímácie pozemkového spoločenstva na podanie návrhu podľa zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom. Aj keď z judikatúry všeobecných súdov, vychádzajúc z ustanovenia § 13 ods. 1 zákona o pozemkových spoločenstvách, vyplýva, že pozemkové spoločenstvo nie je vlastníkom spoločnej nehnuteľnosti, a preto nie je aktívne legitimované na podanie návrhu (v konaní pred všeobecným súdom), keďže aktívna legitímácia patrí výlučne členom pozemkového spoločenstva, pretože pozemkové spoločenstvo nie je nositeľom všetkých spoluvlastníckych práv a oprávnení vzťahujúcich sa na spoločné nehnuteľnosti (k tomu pozri napr. uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15 Co 2/2013 z 13. novembra 2013), uvedený právny názor možno aplikovať v zásade len v civilnom (sporovom) súdnom konaní, v ktorom proti sebe stoja žalobca a žalovaný. Aktívna legitímácia na podanie návrhu v správnom konaní sa však nevyhnutne neriadi pravidlom, podľa ktorého je pre jej identifikáciu podstatné výlučne hmotné právo, teda posúdenie toho, či návrh podala osoba, ktorá je aj skutočným nositeľom uplatneného práva, tak ako je to v civilnom (sporovom) konaní.

Z ustanovenia § 12 ods. 2 zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom platného a účinného v čase podania návrhu pozemkového spoločenstva priamo vyplývalo pravidlo, podľa ktorého je subjektom oprávneným podať návrh podľa § 12 ods. 1 citovaného zákona ten, kto preukáže právny záujem o vydanie takéhoto rozhodnutia. V konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci bol návrh registra uverejnený 4. júla 2005, pričom návrh podľa § 12 ods. 1 písm. b) zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom podalo pozemkové spoločenstvo 28. júla 2005.

Posúdenie aktívnej legitímácie pozemkového spoločenstva na podanie návrhu podľa § 12 ods. 1 písm. b) zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom zo strany okresného úradu, s ktorým sa aspoň nepriamo stotožnil v napadnutom rozsudku aj najvyšší súd (najvyšší súd napadnutým rozsudkom potvrdil ako vecne správny rozsudok krajského súdu z 30. septembra 2015, ktorým tento dospel k záveru, že „skutkový stav veci bol v správnom konaní spoľahlivo zistený a postup ako aj rozhodnutie správneho orgánu... súladný so zákonom“), považuje ústavný súd za udržateľný.

Právny záujem o vydanie rozhodnutia navrhovateľ spravidla osvedčí v prípade, ak je zrejmé, že bez vydania rozhodnutia by jeho právo bolo ohrozené, prípadne by sa jeho právne postavenie stalo neistým. Pozemkové spoločenstvo síce nemôže byť vlastníkom spoločnej veci (sporných pozemkov), nepatrí mu teda

(spolu)vlastnícke právo k spoločnej nehnuteľnosti, avšak zákon o pozemkových spoločnostiach ex lege priznáva pozemkovým spoločnostiam za účelom racionálneho hospodárenia na spoločnej veci právo podnikat' (§ 3 ods. 1 a 2 zákona o pozemkových spoločnostiach). V súlade s § 13 ods. 1 zákona o pozemkových spoločnostiach pozemkové spoločnosti je vlastníkom majetkových hodnôt, ktoré slúžia na plnenie úloh pozemkového spoločnosti a vznikli v súvislosti s užívaním a hospodárením na spoločnej veci, pričom podľa § 13 ods. 2 citovaného zákona pozemkové spoločnosti môže vlastníť majetok, ktorý vznikol z príspevkov, darov alebo iných príjmov. Z uvedeného zároveň vyplýva, že hlavnou úlohou a zároveň poslaním pozemkového spoločnosti je zaistenie čo najracionálnejšie hospodárenia na spoločnej nehnuteľnosti prostredníctvom vykonávania súvisiacej podnikateľskej činnosti.

Právne postavenie pozemkového spoločnosti je s prihliadnutím na už uvedené vo svojej podstate determinované snahou užívať spoločnú vec a na nej hospodáriť. Za tejto situácie a berúc do úvahy samotné tvrdenie pozemkového spoločnosti o tom, že vlastníctvo k spoločnej veci bolo neoprávnené zapísané na inú osobu (sťažovateľa) by právne postavenie pozemkového spoločnosti bez jeho možnosti domáhať sa vydania rozhodnutia o potvrdení (spolu)vlastníctva jeho jednotlivých členov k spoločnej veci bolo zjavne neisté. Záver o tom, že pozemkové spoločnosti osvedčilo právny záujem na vydaní rozhodnutia o potvrdení (spolu)vlastníctva jeho jednotlivých členov k spoločnej veci je preto, aj s prihliadnutím na cieľ, ktorému pozemkové spoločnosti podľa jeho stanov slúži (obnovenie reálneho výkonu vlastníckych práv bývalých urbárikov, resp. ich právnych nástupcov), ústavne udržateľný.

Správny orgán je v správnom konaní povinný skúmať, či sú dané vecné dôvody pre priznanie alebo deklarovanie práva účastníkom konania z pohľadu predmetu konania [§ 12 ods. 1 písm. b) zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom – potvrdenie vlastníctva k sporným pozemkom inej osobe alebo štátu]. Ešte pred samotným posúdením dôvodnosti podaného návrhu bolo povinnosťou správneho orgánu ustáliť okruh účastníkom konania, teda tých, o ktorých právach sa malo v správnom konaní konať a v prospech ktorých sa malo potvrdiť vlastníctvo k sporným pozemkom (podľa § 14 ods. 1 Správneho poriadku je účastníkom konania ten, o koho právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach sa má konať alebo koho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté), ako aj to, že účastníci konania – osoby, v prospech ktorých má byť potvrdené vlastníctvo k sporným pozemkom, sú aktívne vecne legitimované, teda, že im svedčí právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať.

Správnosť takto uplatňovaného postupu potvrdzuje aj predbežný záver najvyššieho súdu vyplývajúci z napadnutého rozsudku o tom, že pozemkové spoločnosti nemožno automaticky považovať za obnovené spoločnosti bývalých urbárikov, ktoré bolo zrušené zákonom Slovenskej národnej rady č. 2/1958 Sb. n. SNR o úprave pomerov a obhospodarovaní spoločne užívaných lesov bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných útvarov, a preto ani jednotlivých súčasných členov pozemkového spoločnosti nemožno automaticky považovať za právnych nástupcov pôvodných urbárikov.

Z uvedeného dôvodu bolo prvoradou úlohou správneho orgánu vysporiadať sa s otázkou vlastníctva jednotlivých členov pozemkového spoločnosti v konaní podľa zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom a na tento účel preskúmať, či im ako „iným osobám“, v prospech ktorých sa má potvrdiť vlastníctvo k sporným pozemkom, svedčí aktívna vecná legitimácia.

Z hľadiska posúdenia vecnej legitimácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotnoprávneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitimácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia, nie je nositeľom toho

hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide. Sťažovateľ v tomto kontexte argumentuje, že jednotliví členovia pozemkového spoločenstva nepreukázali právne nástupníctvo po pôvodných členoch (bývalých urbárikoch pôvodného urbariátu) hodnoverným spôsobom.

Po preskúmaní rozhodnutia okresného úradu zo 4. júla 2014, ako aj rozsudku krajského súdu z 30. septembra 2015 a napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, ústavný súd konštatoval, že záver o tom, že členovia pozemkového spoločenstva presne identifikovaní vo výroku rozhodnutia správneho orgánu zo 4. júla 2014 sú súčasne aj podielovými spoluvlastníkmi sporných pozemkov, nemôže obstať.

V zmysle § 34 ods. 5 a § 47 ods. 3 Správneho poriadku je správny orgán povinný vyhodnotiť každý dôkaz samostatne a potom všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. Povinnosťou správneho orgánu je rovnako vyhodnotený dôkaz v rozhodnutí náležite odôvodniť, a to v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov, ktorú však nemožno stotožňovať s ľubovôľou. Dôležité je rovnako aj to, aby správny orgán uviedol to, aké dôkazy boli vykonané a ako ich správny orgán vyhodnotil, pričom rovnako musí náležitým spôsobom zdôvodniť, ktoré skutočnosti má dokazovaním za jednoznačne preukázané a prečo niektoré dôkazy neboli vykonané. Ak takýto postup správneho orgánu nepredchádza vydaniu jeho rozhodnutia, tak treba takéto rozhodnutie správneho orgánu považovať za nepreskúmateľné. Pokiaľ správny orgán dospel v citovanom rozhodnutí zo 4. júla 2014 k záveru, že členovia pozemkového spoločenstva presne identifikovaní vo výroku tohto rozhodnutia sú súčasne aj podielovými spoluvlastníkmi sporných pozemkov, bolo jeho povinnosťou tento svoj záver náležitým spôsobom odôvodniť.

Okresný úrad v rozhodnutí zo 4. júla 2014 zdôraznil, že zrušením urbáru zákonom Slovenskej národnej rady č. 2/1958 Sb. n. SNR o úprave pomerov a obhospodarovaní spoločne užívaných lesov bývalých urbárialistov, komposesorátov a podobných útvarov zostalo „vlastníctvo podielnikov zachované“. Na podklade tejto premisy bolo preto úlohou správneho orgánu odôvodniť právne nástupníctvo členov pozemkového spoločenstva po pôvodných „podielnikoch“, teda vysporiadať sa s tým, ako členovia pozemkového spoločenstva, ktorí sú uvedení vo výrokovej časti rozhodnutia zo 4. júla 2014, vstúpili do práv a povinností po pôvodných urbárikoch vrátane identifikácie samotných pôvodných urbárikov. Vo všeobecnosti je právnym nástupcom totiž ten, kto vstupuje do práv a povinností právneho predchodcu na základe skutočností ustanovených hmotných právom. K záveru o tom, kto je právnym nástupcom, nemožno dospieť bez riadnej identifikácie pôvodného subjektu (jednotlivých pôvodných urbárikov), od ktorého sa nástupníctvo odvádza.

Keďže rozhodnutie okresného úradu zo 4. júla 2014 v odôvodnení neidentifikuje mená pôvodných urbárikov, chýba v ňom zásadný podklad, ktorý by umožňoval správne orgánu vysporiadať sa s otázkou právneho nástupníctva, a tým aj existenciou podielového spoluvlastníctva členov pozemkového spoločenstva k sporným pozemkom. Záver okresného úradu o tom, že spoluvlastníctvo k sporným pozemkom členov pozemkového spoločenstva bolo preukázané právnym nástupníctvom, s ktorým sa všeobecné súdy stotožnili vo svojich rozhodnutiach, je preto minimálne predčasný a zároveň aj zmätočný.

Na tomto predbežnom závere nemení nič ani skutočnosť, na ktorú poukázal vo svojom rozhodnutí krajský súd, a síce, že mená pôvodných urbárikov sú obsiahnuté v „Zozname vlastníkov podielov spoločnej nehnuteľnosti“, keďže v samotnom rozhodnutí správneho orgánu absentujú skutočnosti o tom, či dôkaz v tomto kontexte bol vôbec vykonaný a ako bol zo strany správneho orgánu vyhodnotený pri náležitom odôvodnení v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov.

Pokiaľ správny orgán dospel k záveru, že notárskou zápisnicou zo 14. októbra

2003 došlo k „obnoveniu urbárskej knihy“ a tým aj k osvedčeniu veľkosti podielov pôvodných spoluvlastníkov, resp. pôvodných urbárikov, nevysvetlil, na podklade akých skutočností k tomuto záveru dospel, a preto jeho rozhodnutie zo 4. júla 2014 je aj v tejto časti nepreskúmateľné. Notárska zápisnica osvedčujúca vydržanie ako originálny spôsob nadobudnutia vlastníctva k nehnuteľnosti totiž už zo svojej podstaty nemôže zároveň automaticky osvedčovať veľkosť podielov „pôvodných urbárikov“, keďže osvedčuje len hmotnoprávny úkon (vydržania), na podklade ktorého svedčí vlastnícke právo určitému subjektu – v konkrétnych okolnostiach veci súčasným členom pozemkového spoločenstva.

Ústavný súd opakovane zdôrazňuje, že úlohou správneho orgánu je jednotlivé dôkazy hodnotiť osobitne, ako aj vo vzájomnej súvislosti. Samotný proces hodnotenia dôkazov ovládaný zásadou voľného hodnotenia dôkazov predstavuje zložitý myšlienkový postup, pri ktorom na základe logických úsudkov a po starostlivom uvážení všetkých dôkazov dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia správnym orgánom. Pokiaľ ide o zásadu voľného hodnotenia dôkazov, zákon neurčuje a ani nemôže určiť pravidlá, podľa ktorých by sa malo vychádzať pri hodnotení ich vzájomnej súvislosti. Iba správny orgán posudzuje vierohodnosť dôkazných prostriedkov a rozhodne o ich osvedčení ako dôkazu (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžo 151/2010 z 24. marca 2011).

Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu v konkrétnej právnej veci sa správny súd zásadne obmedzí len na otázku, či vykonané dôkazy, z ktorých správny orgán vychádza, nie sú pochybné, najmä kvôli prameňu, z ktorých pochádzajú, alebo pre porušenie niektorej procesnej zásady správneho konania a ďalej na otázku, či vykonané dôkazy logicky robia vôbec možným skutkový záver, ku ktorému správny orgán dospel (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžo 151/2010 z 24. marca 2011). Pokiaľ rozhodnutie správneho orgánu trpí nedostatkom riadneho odôvodnenia, bráni zároveň správne mu súdu preskúmať, či je záver, ku ktorému správny orgán dospel, vôbec logicky možný.

Ústavný súd, posudzujúc obsah zásadnej argumentácie sťažovateľa, ako aj dotknutej časti spisovej dokumentácie dospel na podklade dosiaľ uvedeného k záveru, že okresný úrad sa vysporiadal s otázkou aktívnej vecnej legitímácie členov pozemkového spoločenstva v konaní vedenom pod sp. zn. C-175/2005 ústavne nekonformným spôsobom. Jeho záver o preukázaní spoluvlastníctva jednotlivých členov pozemkového spoločenstva na podklade právneho nástupníctva a vydržania nie je riadne odôvodnený, a preto aj nepreskúmateľný.

Ústavný súd zdôrazňuje, že pokiaľ otázka aktívnej vecnej legitímácie nie je zo strany správneho orgánu náležite preskúmaná a odôvodnená, nemôže dôjsť ani k naplneniu zmyslu ustanovenia § 12 ods. 1 písm. b) zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom, ktoré spočíva v odstránení rozporov údajov zapísaných v evidencii vlastníckych práv so stavom skutočným.

Predpokladaným výsledkom návrhu podaného podľa § 12 ods. 1 písm. b) je vydanie verejnej listiny, ktorou bude potvrdené vlastnícke právo jednotlivých členov pozemkového spoločenstva a ktorá bude verejnou listinou spôsobilou na vykonanie záznamu v katastri nehnuteľností. Výsledok konania o návrhu podľa § 12 zákona teda v prípade kladného rozhodnutia zasahuje do práv zapísaného vlastníka sporných nehnuteľností. Z uvedeného dôvodu je preto nevyhnutné, aby otázka aktívnej vecnej legitímácie bola zo strany príslušného správneho orgánu riadne zodpovedaná. V opačnom prípade totiž hrozí vznik prípadnej ďalšej krivdy na úkor subjektu, ktorému skutočne svedčí vlastnícke právo (m. m. I. ÚS 350/09, II. ÚS 7/2014).

Pokiaľ správny orgán v odôvodnení rozhodnutia zo 4. júla 2014 síce uviedol dôkazy, z ktorých vychádzal pri formulovaní záveru o tom, že jednotliví členovia pozemkového spoločenstva sú spoluvlastníkmi sporných pozemkov, ale

tento svoj záver náležitým spôsobom neodôvodnil, treba považovať jeho rozhodnutie za nepreskúmateľné. Účastník správneho konania má totiž právo na také odôvodnenie správneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkové otázky súvisiace s predmetom správneho konania.

Pokiaľ správny orgán dôkazy riadnym spôsobom nevyhodnotil a vyhodnotenie dôkazov zároveň riadnym spôsobom vo svojom rozhodnutí neodôvodnil, potom ani krajský súd ako prvostupňový správny súd a po ňom najvyšší súd ako odvolací správny súd nemohli preskúmať, či vykonané dôkazy logicky umožňujú vysloviť skutkový záver, ku ktorému správny orgán pri preskúmaní otázky aktívnej vecnej legitímácie dospel a zároveň nemohli preskúmať ani to, či právne závery, ktoré z takto zisteného skutkového stavu správny orgán vo svojom rozhodnutí vyvodil, sú ústavne udržateľné. Za týchto okolností nemôže z ústavného hľadiska obstať napadnutý rozsudok najvyššieho súdu, ktorého kľúčovou úlohou bolo ústavne akceptovateľným spôsobom preskúmať zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu zo 4. júla 2014, ako aj postupu, ktorý predchádzal vydaniu označeného rozhodnutia. Za popísaných okolností je totiž aj napadnutý rozsudok najvyššieho súdu nepreskúmateľný, čo predstavuje neprípustný zásah do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že právne závery najvyššieho súdu, ktorými potvrdil preukázanie aktívnej vecnej legitímácie členov pozemkového spoločenstva ako základného predpokladu úspešného si uplatnenia nárokov v príslušnom správnom konaní, nie sú ústavne akceptovateľným a udržateľným spôsobom odôvodnené, a preto sú v rozpore s požiadavkami vyvoditeľnými zo základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie.

Na základe uvedeného ústavný súd (bez potreby zaujať meritórne závery aj k ďalším námietkam sťažovateľa súvisiacim s namietaným porušením jeho v sťažnosti označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) dospel k záveru, že najvyšší súd napadnutým rozsudkom porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto nálezu.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy a čl. 1 ods. 1 ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a postupom ktorý predchádzal jeho vydaniu

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľovi nebolo postupom najvyššieho súdu odopreté právo podať opravný prostriedok proti neprávoplatnému rozhodnutiu orgánu verejnej správy a ani podať odvolanie proti napadnutému rozsudku krajského súdu. Najvyšší súd sa podaným odvolaním zaoberal v zmysle dodržania procesného postupu upraveného Občianskym súdnym poriadkom a svoje závery formuloval v napadnutom rozsudku najvyššieho súdu, t. j. vo veci rozhodol.

Keďže ústavný súd vyslovil porušenie sťažovateľovho základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, nepovažoval aj vzhľadom na závery prezentované v predchádzajúcom bode za ústavne nevyhnutné vysloviť osobitne aj porušenie sťažovateľovho práva garantovaného čl. 46 ods. 2 ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu.

Pokiaľ sťažovateľ namietal porušenie čl. 1 ods. 1 ústavy, ústavný súd odvolávajúci sa na svoju doterajšiu judikatúru (napr. IV. ÚS 119/07 alebo IV. ÚS 383/08) k tomu uvádza, že čl. 1 ods. 1 ústavy má charakter všeobecného

	<p>ústavného princípu, ktorý sú povinné rešpektovať všetky orgány verejnej moci pri výklade a uplatňovaní ústavy. Článok 1 ods. 1 ústavy je vždy implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu, t. j. aj jeho rozhodovania o porušovaní základných práv a slobôd garantovaných ústavou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto ústavný súd nepovažuje za potrebné vysloviť porušenie tohto článku ústavy vo výrokovvej časti tohto nálezu (m. m. IV. ÚS 308/2011).</p> <p>Ústavný súd preto časti sťažnosti, ktorou sa sťažovateľ domáhal vyslovenia porušenie práva zaručeného čl. 46 ods. 2 ústavy a čl. 1 ods. 1 ústavy nevyhovel.</p> <p>K namietanému porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu</p> <p>Prihliadajúc na obsah sťažnosti a sťažnostnú argumentáciu, ústavný súd konštatuje, že k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu dôjsť nemohlo.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Základné právo mesta Vysoké Tatry na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Sžr 154/2016 z 23. augusta 2017 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, p o r u š e n é b o l i . 2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Sžr 154/2016 z 23. augusta 2017 z r u š u j e a v e c v r a c i a Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie. 3. Sťažovateľovi priznal náhradu trov konania a vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžo 151/2010 z 24. marca 2011, rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžo 151/2010 z 24. marca 2011
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	pozemok, pozemkové právo-pozemková reforma správne súdnictvo-rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov vlastníctvo-konfiškácia majetku legitimácia-aktívna správne konanie

spisová značka	IV. ÚS 279/2018
populárny názov	náležitý odôvodnenie uznesenia odvolacieho súdu
sudca spravodajca	Miroslav Duriš
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	16.11.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 36 písm. b Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov
analytická právna veta	Nie je ústavne akceptovateľné, aby krajský súd ako súd odvolací na jednej strane zaviazal podriadený súd vykonaním dokazovania, ktoré má preukázať alebo

	<p>vyvrátiť zamestnávateľom deklarované skutočnosti, ktoré ho viedli k okamžitému skončeniu 20-ročného pracovného pomeru zamestnanca, a na strane druhej sa bez ďalšieho uspokojíť s deklarovanými závermi nepodporenými ním požadovaným dokazovaním. Krajský súd mal okrem iného vo svojom poslednom rozhodnutí jednoznačne odôvodniť, prečo už netrval na svojich záveroch vyslovených vo svojich predchádzajúcich zrušujúcich rozhodnutiach o potrebe doplnenia ďalšieho dokazovania, ktoré malo podľa jeho predchádzajúcich záverov prispieť k náležitému objasneniu veci. Tým, že tak neurobil a rezignoval na svoje predchádzajúce závery, a bez ďalšieho len potvrdil napádané rozhodnutie okresného súdu, vzbudzuje jeho postup pochybnosť o jeho ústavnej konformnosti.</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľka bola od 4. septembra 1986 do 29. marca 2006 zamestnaná v pracovnom pomere u zamestnávateľa, pričom pracovný pomer bol ukončený okamžitým skončením 29. marca 2006. Okresný súd Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) svojím rozsudkom sp. zn. 6 C 119/2006 z 25. septembra 2007 určil, že okamžité skončenie pracovného pomeru z 29. marca 2006, ktorým sa mal k tomuto dňu skončiť pracovný pomer založený pracovnou zmluvou zo 4. septembra 1986, je neplatné. Krajský súd uznesením sp. zn. 12 Co 135/2008 z 29. januára 2009 zrušil rozsudok okresného súdu sp. zn. 6 C 119/2006 z 25. septembra 2007 a vrátil vec na ďalšie konanie.</p> <p>Okresný súd svojimi ďalšími rozsudkami sp. zn. 6 C 119/2006 zo 7. októbra 2009 a z 27. júna 2012 opätovne bez vykonania ďalšieho dokazovania určil, že okamžité skončenie pracovného pomeru z 29. marca 2006, ktorým sa mal k tomuto dňu skončiť pracovný pomer založený pracovnou zmluvou zo 4. septembra 1986, je neplatné. Krajský súd svojimi uzneseniami sp. zn. 12 Co 205/09 z 30. júna 2010 a sp. zn. 6 Co 398/2012 z 25. apríla 2013 zrušil prvostupňové rozhodnutia s vrátením veci na ďalšie konanie, pričom zaviazal okresný súd ako súd prvostupňový vykonaním ďalšieho dokazovania (nad rámec už vykonaného dokazovania) a dôsledným rešpektovaním právneho názoru nadriadeného súdu.</p> <p>Okresný súd rozsudkom sp. zn. 6 C 119/2006 zo 4. októbra 2013 bez vykonania ďalšieho dokazovania, resp. bez jeho doplnenia návrh sťažovateľky o určenie okamžitého skončenia pracovného pomeru založeného pracovnou zmluvou zo 4. septembra 1986 za neplatné zamietol. Krajský súd uznesením sp. zn. 6 Co 32/2014 z 30. októbra 2014 zrušil rozsudok okresného súdu sp. zn. 6 C 119/2006 zo 4. októbra 2013 a vrátil mu vec na nové konanie, pričom okresný súd zaviazal vykonaním nariadeného dokazovania. Okresný súd svojím posledným rozsudkom sp. zn. 6 C 119/2006 zo 6. februára 2015 predmetný návrh sťažovateľky bez doplnenia dokazovania zamietol a krajský súd v odvolacom konaní namietaným rozsudkom uvedený rozsudok okresného súdu potvrdil. Najvyšší súd následne namietaným uznesením sťažovateľkou podané dovolanie odmietol.</p> <p>Proti postupu krajského súdu v odvolacom konaní sťažovateľka predovšetkým akcentovala to, že «Je neprípustné, aby Krajský súd najskôr zrušil uznesenie súdu prvej inštancie z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa skutky uvádzané v okamžitom skončení pracovného pomeru stali, a následne na dokazovanie skutkov rezignoval, v ďalšom svojom rozhodnutí potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorý mal tieto skutky „za dokázané“, a to bez doplnenia dokazovania a zároveň odmietnutia mnou navrhovaných dôkazov významných pre rozhodnutie.» Podľa presvedčenia sťažovateľky krajský súd v namietanom rozsudku nedostatočne, resp. vôbec nevysvetlil, prečo aproboval postup prvostupňového súdu (teraz súd prvej inštancie), keď tento nevykonal navrhnuté dokazovanie a nevysporiadal sa s podstatnými skutkovými otázkami veci. Sťažovateľka v závere poukázala aj na nesprávne právne posúdenie veci spočívajúce v posúdení jednotlivých skutkov, ktorých sa mala sťažovateľka dopustiť, ako závažného porušenia pracovnej disciplíny, ktoré krajský súd</p>

	<p>nedostatočne a všeobecne odôvodnil.</p> <p>K postupu najvyššieho súdu v dovolacom konaní sťažovateľka uviedla, že v podanom dovolaní „... namietala viaceré nedostatky rozhodnutia krajského súdu v zmysle § 237 Občianskeho súdneho poriadku, a to najmä odňatie mi možnosti konať pred súdom jednak odmietnutím vykonania mnou navrhnutých dôkazov, majúcich nepochybne význam pre rozhodnutie, a jednak zmätočnosť, svojvoľnosť, nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu.“, pričom najvyšší súd sa v napadnutom uznesení „... s mojimi námietkami vôbec nevysporiadal a aproboval svojvoľné rozhodnutie krajského súdu ďalším arbitrárnym rozhodnutím.“.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Pokiaľ všeobecný súd dospeje k rozhodnutiu bez toho, aby sa vo svojom rozhodnutí vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre toto rozhodnutie, treba rozhodnutie všeobecného súdu považovať za arbitrárne, teda za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy a s čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 265/05). Z judikatúry ústavného súdu (III. ÚS 623/2017) ďalej vyplýva, že arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislosti ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.</p> <p>K sťažovateľkou namietanému porušeniu práv namietaným rozsudkom krajského súdu</p> <p>Sťažovateľka v podanej ústavnej sťažnosti poukázala na dve relevantné skutočnosti. V prvom rade namietala tú skutočnosť, že vo veci konajúci krajský súd dospel k svojim záverom bez toho, aby prvostupňový súd vykonal vo veci krajským súdom požadované dokazovanie, a v druhom rade namietla absenciu právneho posúdenia/zohľadnenia ňou predostretých argumentov.</p> <p>Okamžité skončenie pracovného pomeru patrí k pomerne radikálnemu spôsobu skončenia pracovného pomeru a v prípade, ak sa tak stane, zo strany zamestnávateľa môže byť týmto jeho postupom vážne zasiahnuté do práv a postavenia zamestnanca ako dotknutého subjektu. Práve z tohto dôvodu zákon explicitne vymedzuje dôvody okamžitého skončenia pracovného pomeru, pričom je možné v súhrne skonštatovať, že praktická aplikácia tohto dôvodu skončenia pracovného pomeru je z dôvodu jeho závažnosti, ako aj striktno vymedzených podmienok na jeho uplatnenie považovaná za skôr výnimočný, resp. krajný spôsob skončenia pracovného pomeru. Jedným z taxatívne vymedzených dôvodov je aj závažné porušenie pracovnej disciplíny. Tento dôvod však zákon ďalej bližšie nekonkretizuje, ale ponecháva jeho výklad rozhodovacej činnosti súdov, resp. kompetentných orgánov verejnej moci. Teda rozhodnutie o tom, aké porušenie konkrétnej povinnosti zamestnanca môže dosiahnuť intenzitu závažného porušenia pracovnej disciplíny, je z hľadiska jeho materiálneho vyjadrenia ponechané judikatúre súdov.</p> <p>Zo stabilizovanej judikatúry najvyššieho súdu k otázke závažného porušenia pracovnej disciplíny vyplýva: „Povinnosť dodržiavať pracovnú disciplínu patrí k základným povinnostiam zamestnanca, vyplývajúcim z pracovného pomeru, lebo je základnou a neodlučiteľnou súčasťou riadenia spoločenských pracovnoprávných vzťahov. Spočíva v plnení povinností, ktoré sú pre zamestnanca vymedzené právnymi predpismi, pracovným poriadkom, pracovnou zmluvou alebo príkazom či pokynom nadriadeného spoluzamestnanca. Ak má byť porušenie pracovnej disciplíny právne postihnutelné ako dôvod na rozviazanie pracovného pomeru zo strany zamestnávateľa, musí byť porušenie pracovných povinností zo strany zamestnanca zavinené (aspoň z nedbanlivosti) a musí dosiahnuť určitý stupeň intenzity. Pri skúmaní intenzity porušenia</p>

pracovnej disciplíny sa musí prihliadnuť na osobu zamestnanca, na funkciu, ktorú zastával, na jeho doterajší postoj pri plnení pracovných úloh, na čas a situáciu, za ktorej došlo k porušeniu pracovnej disciplíny, k miere zavinenia zamestnanca, na spôsob a intenzitu porušenia konkrétnych povinností, na spôsobenú škodu a pod.“ (bližšie pozri rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 63/2003).

Z judikatúry najvyššieho súdu taktiež vyplýva: „Pri hodnotení stupňa intenzity porušenia pracovnej disciplíny zamestnancom, súd nie je viazaný tým, ako zamestnávateľ vo svojom pracovnom poriadku alebo inom internom predpise alebo pokyne vedúceho zamestnanca hodnotí určité konanie zamestnanca, ktoré predstavuje porušenie pracovnej disciplíny.“ (bližšie pozri rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 39/98).

Z uvedenej rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu je zrejmé, že relevantnými okolnosťami majúcimi dopad na posúdenie závažnosti konania zamestnanca, ktorý mal porušiť pracovnú disciplínu, okrem samotnej skutočnosti, že zamestnanec porušil svoje povinnosti, patria aj skutočnosti týkajúce sa osoby zamestnanca, funkcia, ktorú zastával, jeho doterajší postoj k plneniu pracovných úloh, čas a situácia, za ktorej došlo k porušeniu pracovnej disciplíny, praktické/materiálne dopady plynúce pre zamestnávateľa z nesplnenia povinností zamestnancom, možnosť korigovať zistené nedostatky v ďalšom postupe zamestnanca pri výkone práce pre zamestnávateľa a pod.

Po preskúmaní obsahu namietaného rozsudku krajského súdu musí ústavný súd konštatovať, že jeho obsahom nie sú úvahy o už požadovaných skutočnostiach s akcentom na posúdenie tej relevantnej skutočnosti, prečo nebolo možné zistené nedostatky v práci sťažovateľky, ktoré mali administratívny charakter, odstrániť v priebehu plynutia výpovednej doby. Ak je teda aj samotnou judikatúrou vrátane príslušných zákonných ustanovení pracovnoprávných predpisov vnímané okamžité skončenie pracovného pomeru ako výnimočný prostriedok skončenia pracovného pomeru, tak posúdenie výnimočnosti tohto prostriedku v argumentácii krajského súdu chýba, a to napriek sťažovateľkou predostretej podnetnej argumentácii. Krajský súd sa ani vo svojom v poradí šiestom rozhodnutí nezaoberal s pre vec podstatnými skutočnosťami, ako napríklad tou, či nebolo možné kontrolou zistené nedostatky odstrániť samotnou sťažovateľkou aspoň v rámci plynutia výpovednej doby, či dokonca tou, prečo nebolo možné pristúpiť vzhľadom na jej 20-ročnú prax u zamestnávateľa a bezproblémový výkon práce pre neho, ako aj vzhľadom na zaužívanú pracovnú prax a postup posúdiť jej konanie len v rámci disciplinárneho postihu. Krajský súd sa taktiež nevysporiadal so sťažovateľkou nastolenými skutočnosťami, ako napríklad predchádzajúca snaha zamestnávateľa ukončiť pracovný pomer so sťažovateľkou dohodou, ktorú odmietla, ňou deklarovaná nadbytočnosť, ojedinelosť vykonávanej kontroly, ktorá nebola zaužívanou praxou v období pred jej skončením pracovného pomeru, teda v podstate s jej argumentmi týkajúcimi sa účelovosti postupu zamestnávateľa. Krajský súd tiež nezohľadnil, aké materiálne dôsledky reálne vyplynuli z porušenia pracovných povinností sťažovateľky pri vedení personálnej agendy v podobe nevyplatených výplat, neodoslaných odvodov, splnenia daňových povinností, pričom všetky tieto skutočnosti a okolnosti mohli viesť aj k inému právnenému záveru, resp. v ich súhrne mal (mohol) zamestnávateľ postupovať aj iným spôsobom, ako tomu bolo v sťažovateľkinom prípade.

Na podporu svojej argumentácie ústavný súd výslovne poukazuje aj na odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu z 30. júna 2010, ktorý práve poukazom na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 63/2003 zaviazal okresný súd pri posudzovaní intenzity porušenia pracovnej disciplíny kúmať aj už predostreté skutočnosti a na druhej strane zrušil svojím rozhodnutím z 25. apríla 2013 rozhodnutie okresného súdu z 27. júna 2012, v ktorom tento súd predostrel konkrétnu právnu úvahu k predmetným skutočnostiam, ktoré ignoroval, prikladajúc dôraz len na dokazovanie zamerané na preukázanie naplnenia jednotlivých skutkov porušenia pracovnej disciplíny závažným spôsobom, resp.

skutkov dosahujúcich intenzitu závažného porušenia pracovnej disciplíny. Týmto svojím postupom krajský súd poprel nielen svoj vyslovený vlastný právny názor, ale tiež aj relevantnú judikatúru najvyššieho súdu, ktorou je aj sám viazaný.

Keď sa konajúci súd rozhodujúci o opravnom prostriedku sťažovateľa nevysporiada s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa adekvátne a preskúmateľne alebo nekonštatuje irelevantnosť jeho právnej argumentácie, poruší základné právo na súdnu ochranu garantované čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivý proces garantované čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 402/08). Teda „... nebolo úlohou ústavného súdu skúmať, či na zásadné argumenty sťažovateľov bola zo strany krajského súdu poskytnutá vecne správna odpoveď, ale či nastolené otázky relevantného charakteru krajský súd zodpovedal a ak áno, či odpoveď mala dostatočne vyčerpávajúci charakter.“ (III. ÚS 44/2011; DRGONEC, J. Ústava Slovenskej republiky. Teória a prax. C. H. BECK, 2015, s. 865.).

Nestačí, ak súd na argument účastníka konania zareaguje, ale vyrovná sa s ním nedostatočne, „stručným konštatovaním“. Inak povedané, nestačí formálne zaobranie sa námietkou účastníka konania. Súd sa s argumentom musí vyrovnáť dostatočne. Ak argument odmietne, musí dostatočným spôsobom uviesť, z akého dôvodu (prečo) argument pokladá za nesprávny. Argumenty súdu uvedené pre odmietnutie argumentov účastníka konania musia byť: - jasné, - zrozumiteľné, - dostatočne konkrétne, aby naozaj vyvracali alebo spochybňovali argumenty účastníka konania. Za arbitrárne zaobranie sa argumentmi možno označiť všeobecné konštatovanie súdu, že argumenty účastníka sú nesprávne alebo irelevantné, ak súd vôbec nevysvetlí alebo iba nedostatočne vysvetlí, prečo ich považuje za nesprávne alebo irelevantné. Čím dôkladnejšia a podrobnejšia je argumentácia účastníka konania, tým dôkladnejšia musí byť aj argumentácia súdu, ktorou predložené argumenty spochybňuje alebo vyvracia. (DRGONEC, J. Ústava Slovenskej republiky. Teória a prax. C. H. BECK, 2015, s. 865.).

Ústavný súd taktiež poukazuje aj na nekoherentný postup krajského súdu, ktorý vo svojich rozhodnutiach z 29. januára 2009, 30. júna 2010, 25. apríla 2013 a 30. októbra 2014 výslovne zaviazal okresný súd vykonaním dokazovania potvrdzujúceho jednotlivé skutky majúce charakter porušenia pracovnej disciplíny sťažovateľkou, pričom vo svojom namietanom rozhodnutí z 2. novembra 2015 sa uspokojil s okresným súdom predstretými skutkovými tvrdeniami urobenými bez ďalšieho vykonaného dokazovania, ktoré bolo podľa samotného názoru krajského súdu pre objektívne rozhodnutie veci potrebné. Okresný súd doplnenie dokazovania, ktoré požadoval krajský súd, nevykonával, napriek tomu však bez zmenenej dôkaznej situácie vo veci rozhodol bez patričného a relevantného vysvetlenia inak, než vo svojich niekoľkých predchádzajúcich (krajským súdom zrušených) rozsudkoch. Nie je ústavne akceptovateľné, aby krajský súd ako súd odvolací na jednej strane zaviazal podriadený súd vykonaním dokazovania, ktoré má preukázať alebo vyvrátiť zamestnávateľom deklarované skutočnosti, ktoré ho viedli k okamžitému skončeniu 20-ročného pracovného pomeru zamestnanca, a na strane druhej sa bez ďalšieho uspokojiť s deklarovateľnými závermi nepodporenými ním požadovaným dokazovaním, čo vzhľadom na celkový priebeh konania a najmä na obsah viacerých zrušujúcich rozhodnutí krajského súdu minimálne vzbudzuje pochybnosť o žiadanom výsledku podľa vysloveného prania nadriadeného súdu. Krajský súd mal okrem iného vo svojom poslednom rozhodnutí jednoznačne odôvodniť, prečo už netrval na svojich záveroch vyslovených vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach o potrebe doplnenia ďalšieho dokazovania, ktoré malo podľa jeho predchádzajúcich záverov prispieť k náležitému objasneniu veci. Tým, že tak neurobil a rezignoval na svoje predchádzajúce závery, bez ďalšieho len potvrdil napádané rozhodnutie okresného súdu. Tento jeho postup vzhľadom na konečný výsledok konania minimálne vzbudzuje pochybnosť o jeho ústavnej konformnosti.

Vzhľadom na už predostreté úvahy ústavný súd konštatuje, že krajský súd v namietanom rozsudku nedal odpoveď na otázky, ktoré boli pre daný prípad relevantné a mohli mať vplyv na výsledok konania (rozsudok ESELP vo veci Luka proti Rumunsku z 21. 7. 2009, sťažnosť č. 34197/02, bod 52) a ktoré si žiadali konkrétnu a jasnú odpoveď (rozsudok ESELP vo veci Ruiz Torija proti Španielsku z 9. 12. 1994, sťažnosť č. 18390/91, bod 30). V dôsledku uvedeného tak krajský súd porušil sťažovateľkou označené základné právo na ochranu proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania a diskriminácii v zamestnaní podľa čl. 36 písm. b) ústavy, základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

K sťažovateľkou namietanému porušeniu práv namietaným uznesením najvyššieho súdu

Podľa judikatúry ústavného súdu (napr. III. ÚS 551/2012, IV. ÚS 196/2014, IV. ÚS 481/2011, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012, I. ÚS 287/2014, II. ÚS 122/2016), je ústavne udržateľný právny záver (prezentovaný v rozhodnutiach najvyššieho súdu napr. sp. zn. 3 Cdo 139/2012 sp. zn. 1 Cdo 62/2010, sp. zn. 2 Cdo 97/2010, sp. zn. 3 Cdo 53/2011, sp. zn. 4 Cdo 68/2011, sp. zn. 5 Cdo 44/2011, sp. zn. 6 Cdo 41/2011 a sp. zn. 7 Cdo 26/2010), podľa ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f) OSP.

Z namietaného uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľky postupoval v súlade so zjednocovacím stanoviskom občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 3. decembra 2015, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016 a podľa ktorého nepreskúmateľnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia zakladá nielen inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) OSP, ktorou by bolo možné odôvodniť už prípustné dovolanie, ale môže založiť aj samotnú prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP, avšak iba vo výnimočných prípadoch. Najvyšší súd však takéto „výnimočné“ nedostatky dosahujúce až intenzitu neutržateľného „justičného omylu“ v odvodnení rozsudku krajského súdu č. k. 6 Co 277/2015-673 z 2. novembra 2015 nezhliadol, a teda ani nemohol konštatovať prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f) OSP. Tento najvyšším súdom prezentovaný názor považuje ústavný súd vzhľadom na svoju predostretú judikatúru za ústavne udržateľný, keďže krajským súdom prezentované právne posúdenie merita právnej veci sťažovateľky síce nenachádzalo oporu vo vykonanom dokazovaní, no na druhej strane ním prezentovaný právny názor nemal charakter justičného omylu (porovnaj rozsudok ESELP vo veci Ryabykh proti Rusku z 24. 7. 2003, sťažnosť č. 52854/99, bod 52). Taktiež v predmetnej veci nešlo o prípad, keď by rozhodnutie súdu neobsahovalo vôbec žiadne odôvodnenie alebo sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (porovnaj rozsudok ESELP vo veci Sutyazhnik proti Rusku z 23. 7. 2009, sťažnosť č. 8269/02, bod 35). Najvyšší súd teda, vychádzajúc zo zjednocujúceho stanoviska občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 3. decembra 2015 (publikovaného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016), ako aj judikatúry ESELP, postupoval správne, ak sťažovateľkou podané dovolanie odmietol.

Rovnako tak najvyšší súd postupoval v zmysle svojej ustálenej judikatúry, keď odmietol sťažovateľkou podané dovolanie aj vo vzťahu k ďalším jej námietkam týkajúcim sa nesprávneho právneho posúdenia jej právnej veci, keďže nesprávne právne posúdenie veci súdom prípustnosť dovolania nezakladá (pozri R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a sp. zn. 8 ECdo 170/2014). Rovnako tak aj k sťažovateľkou predostretej úvahe spočívajúcej v námietke nevykonania ňou navrhovaného dokazovania najvyšší súd správne poukázal na to, že posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov súd v

	<p>konaní vykoná, je vždy vecou súdu (§ 120 ods. 1 OSP), a nie strán sporu (porovnaj uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 99/2011, 2 Cdo 141/2012, 3 Cdo 2012/2012, 4 Cdo 125/2012, 5 Cdo 251/2012, 6 Cdo 36/2011 a sp. zn. 7 Cdo 34/2011), pričom nevykonanie určitého stranami navrhovaného dôkazu nezakladá procesnú vadu majúcu za následok prípustnosť dovolania (pozri R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000). Ak súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, to ale samo o sebe nezakladá prípustnosť dovolania (porovnaj uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a sp. zn. 2 Cdo 29/2011). Neúplnosť skutkových zistení alebo nesprávnosť skutkových záverov nie sú takisto v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považované za dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012 a mnohé ďalšie).</p> <p>Vzhľadom na už prezentované úvahy rozhodol ústavný súd vo vzťahu k sťažovateľkou namietanému uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 90/2016 z 25. septembra 2017 tak, že návrhu sťažovateľky nevyhovel.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>1. Základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základné právo na ochranu proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania a diskriminácii v zamestnaní podľa čl. 36 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 6 Co 277/2015-673 z 2. novembra 2015 p o r u š e n é b o l i .</p> <p>2. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 6 Co 277/2015-673 z 2. novembra 2015 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ď a ľ š i e k o n a n i e .</p> <p>3. Ústavný súd priznal sťažovateľke náhradu trov konania a vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	práca, pracovný pomer-okamžité zrušenie práca, pracovný pomer-neplatnosť rozviazania

spisová značka	IV. ÚS 321/2018
populárny názov	kumulácia dovolacích dôvodov
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	15.11.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov
analytická právna veta	Zo žiadneho zákonného ustanovenia Civilného sporového poriadku nevyplýva obmedzenie, ktoré by čo i len naznačovalo, že proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné dovolanie z dôvodu podľa § 420 CSP, ako aj podľa § 421 CSP, by

	<p>uplatnenie niektorého dôvodu prípustnosti dovolania vylučovalo alebo podmieňovalo možnosť uplatniť aj iný dovolací dôvod. Zdôraznil ďalej, že z ústavného, ako aj zákonného hľadiska je neakceptovateľný taký postup, ktorým by bol dovolateľ nútený vybrať si len jeden z dôvodov prípustnosti dovolania, napriek reálnej existencii viacerých dôvodov jeho prípustnosti. Týmto postupom by podľa ústavného súdu bola de facto rozhodovacia činnosť súdu delegovaná na dovolateľa, resp. advokáta, čo je neprípustné, keďže právne posúdenie prípustnosti opravného prostriedku a aplikácia práva na konkrétny prípad je úlohou (dovolacieho) súdu.</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Okresnému súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) bola 6. decembra 2013 doručená právnu predchodkyňou sťažovateľky (obchodnou spoločnosťou Slovenská poisťovňa, a. s.) žaloba o určenie záložného práva k nehnuteľnostiam (bližšie špecifikovaným v žalobe), smerujúca proti DRUDOP, stavebné a opravárenské družstvo (ďalej aj „žalovaný 1“) a obchodnej spoločnosti Rental BA, s. r. o. (spolu aj „žalovaní“). Dňa 2. apríla 1992 uzavrela obchodná spoločnosť Slovenská poisťovňa, a. s., ako záložná veriteľka záložnú zmluvu so žalovaným 1, predmetom ktorej bolo zabezpečenie záväzku obchodnej spoločnosti SLOVAKIA-CARPrna s. r. o. (obligačný dlžník) vrátiť úver, ktorý jej bol poskytnutý právnu predchodkyňou sťažovateľky.</p> <p>Sťažovateľka v sťažnosti uvádza, že „záložné právo vzniklo na základe (neplatnej) zmluvy zo dňa 02. 04. 1992, ktorá sa pôvodne javila ako platná. Hoci bolo záložné právo na základe toho riadne registrované... neskôr bolo z evidencie katastra nehnuteľností vymazané, čím došlo k zásadnému poškodeniu práv Sťažovateľa... Žalovaní sa bránili údajnou nedobromyseľnosťou záložného veriteľa a zároveň vzniesli počas konania námietku premlčania záložného práva.“.</p> <p>Okresný súd žalobu sťažovateľky rozsudkom sp. zn. 24 Cb 235/2013 z 8. septembra 2015 zamietol, keďže podľa jeho názoru záložná veriteľka nebola pri vzniku záložného práva dobromyseľná, keďže jej malo byť údajne už pri uzatváraní záložnej zmluvy zrejmé, že žalovaný 1 nie je vlastníkom zakladaných nehnuteľností. Námietku premlčania vznesenú žalovanými však okresný súd vyhodnotil ako neopodstatnenú.</p> <p>Krajský súd na základe odvolania rozhodnutie prvostupňového súdu napadnutým rozsudkom potvrdil ako vecne správne. Dovolanie sťažovateľky proti napadnutému rozsudku krajského súdu bolo napadnutým uznesením najvyššieho súdu odmietnuté ako neprípustné podľa § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Najvyšší súd poukázal v odôvodnení napadnutého uznesenia na rozhodnutie veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „veľký senát“) sp. zn. 1 VCdo 2/2017 z 19. apríla 2017 (ďalej len „rozhodnutie veľkého senátu z 19. apríla 2017“), podľa ktorého je kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania podľa § 420 a § 421 CSP neprípustná a v prípade ich kumulácie sa dovolací súd obmedzí iba na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 CSP.</p> <p>Podľa sťažovateľky najvyšší súd v napadnutom uznesení celkom zjavne vykladá procesnú právnu úpravu nad rámec zákona a sankcionuje sťažovateľku z dôvodu, že v dovolaní kumulovala viacero dovolacích dôvodov.</p> <p>Napadnutý rozsudok krajského súdu trpí podľa sťažovateľky viacerým vadami, keďže krajský súd sa v ňom</p> <ul style="list-style-type: none"> - odklonil od zaužívej a konštantnej rozhodovacej praxe v otázke posúdenia, či konanie o určenie záložného práva je spôsobilé k účinnému vznieseniu námietky premlčania, a pri posudzovaní otázky dobromyseľnosti záložného veriteľa sa riadne nevysporiadal ani jednou námietkou sťažovateľky a rovnako - vyhodnotil všetky okolnosti týkajúce sa prejednávanej veci selektívne a v neprospech sťažovateľky, a ďalej z dôvodov, že krajský súd - zmenil právne posúdenie celej veci (tzv. prekvapivé rozhodnutie) a - ignoroval návrh

	<p>sťažovateľky na doplnenie dokazovania vo vzťahu k existencii sporného listu vlastníctva a skutkového stavu v čase podpisu záložnej zmluvy pripojením trestného spisu.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>K namietanému porušeniu základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu</p> <p>Podľa sťažovateľky je napadnuté uznesenie najvyššieho súdu arbitrárne, keďže ním najvyšší súd celkom zjavne vyložil procesnú právnu úpravu nad rámec zákona a sankcionoval ju z dôvodu kumulácie viacerých dovolacích dôvodov, pričom sa zároveň odmietol zaoberať dovolacími dôvodmi podľa § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP.</p> <p>V kontexte sťažnostnej argumentácie sťažovateľky je kľúčovou časťou ústavného prieskumu tejto časti sťažnosti zo strany ústavného súdu posúdenie otázky, či je z ústavného hľadiska udržateľný taký prístup najvyššieho súdu ako súdu rozhodujúceho o dovolaní, v zmysle ktorého ak sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti podľa § 420 CSP, ako aj § 421 CSP, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 CSP [v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci podľa § 420 písm. f) CSP, pozn.]. K tejto otázke ústavný súd už zaujal postoj v zjednocujúcom stanovisku z 25. apríla 2018, v ktorom uviedol: „Pokiaľ sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 Civilného sporového poriadku, ako aj § 421 Civilného sporového poriadku a Najvyšší súd Slovenskej republiky sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 Civilného sporového poriadku, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Rovnako, pokiaľ sú v dovolaní uplatnené viaceré vady zmätočnosti uvedené § 420 písm. a) až f) Civilného sporového poriadku a Najvyšší súd Slovenskej republiky sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska existencie tej procesnej vady zmätočnosti, ktorá je v tomto ustanovení uvedená na prednejšom mieste, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“</p> <p>V odôvodnení zjednocujúceho stanoviska z 25. apríla 2018 ústavný súd vychádzal z premisy, podľa ktorej zo žiadneho zákonného ustanovenia Civilného sporového poriadku nevyplýva obmedzenie, ktoré by čo i len naznačovalo, že proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné dovolanie z dôvodu podľa § 420 CSP, ako aj podľa § 421 CSP, by uplatnenie niektorého dôvodu prípustnosti dovolania vylučovalo alebo podmieňovalo možnosť uplatniť aj iný dovolací dôvod. Zdôraznil ďalej, že z ústavného, ako aj zákonného hľadiska je neakceptovateľný taký postup, ktorým by bol dovolateľ nútený vybrať si len jeden z dôvodov prípustnosti dovolania, napriek reálnej existencii viacerých dôvodov jeho prípustnosti. Týmto postupom by podľa ústavného súdu bola de facto rozhodovacia činnosť súdu delegovaná na dovolateľa, resp. advokáta, čo je neprípustné, keďže právne posúdenie prípustnosti opravného prostriedku a aplikácia práva na konkrétny prípad je úlohou (dovolacieho) súdu. Na základe úvah o zmysle práva na prístup k súdu ako imanentnej súčasti práva na spravodlivý proces s náležitými odkazmi na judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva napokon ústavný súd dospel v odôvodnení svojho zjednocujúceho stanoviska z 25. apríla 2018 k záveru, že ak veľký senát najvyššieho súdu generálne vylúčil súbežné uplatnenie dôvodov prípustnosti dovolania a pre takéto vylúčenie neexistujú rozumné a presvedčivé argumenty, odňal tým dovolateľom právo na prístup k súdu a porušil zásadu zákazu denegatio iustitiae. Ústavný súd konštatuje, že právnymi závermi obsiahnutými v zjednocujúcom stanovisku z 25. apríla 2018, ktoré bolo prijaté plénom ústavného súdu, je viazaný, pričom tieto závery sú v plnom rozsahu aplikovateľné aj na vec sťažovateľky, a preto na nich ústavný súd v plnom rozsahu poukazuje.</p> <p>Z uvedených dôvodov ústavný súd pridržajúc sa svojich záverov obsiahnutých v</p>

zjednocujúcom stanovisku konštatuje, že najvyšší súd tým, že sa vo veci sťažovateľky, ktorá v dovolaní proti napadnutému rozsudku krajského súdu uplatnila súbežne dôvody prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, ako aj podľa § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP (bod 37 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu), pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzil len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 písm. f) CSP, porušil základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Keďže napadnutým uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušil (čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde) a vrátil mu vec na ďalšie konanie [čl. 127 ods. 2 v spojení s § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde; bod 2 výroku tohto nálezu]. V ďalšom konaní bude najvyšší súd viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyslovenými v tomto náleze.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 napadnutým rozsudkom krajského súdu

Porušenie sťažovateľkou označených práv zaručených ústavou a dohovorom napadnutým rozsudkom krajského súdu sťažovateľka odôvodňuje jeho arbitrárnosťou, resp. nedostatočným odôvodnením, keďže napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je podľa jej názoru v rozpore s konštantnou judikatúrou súdov, ako aj z dôvodu, že ním odvolací súd nedal uspokojivú odpoveď na argumenty predložené stranou sporu, ako aj preto, že je prekvapivé, keďže krajský súd napadnutým rozsudkom zmenil právne posúdenie celej veci a napokon vydal napadnutý rozsudok bez toho, aby sa účinne zaoberal všetkými námietkami, argumentmi a návrhmi na doplnenie dokazovania.

Ústavný súd konštatuje, že argumenty o pochybeniach odvolacieho súdu majúce sa následok arbitrárnosť a nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu sa v zásade prekrývajú s argumentmi, ktoré uvádza sťažovateľka v dovolaní proti napadnutému rozsudku krajského súdu. Keďže ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, opäť sa vytvoril priestor na to, aby tieto dovolacie námietky sťažovateľky [odôvodňujúce prípustnosť podania dovolania podľa § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP] smerujúce proti napadnutému rozsudku krajského súdu prednostne posúdil najvyšší súd v rámci dovolacieho konania.

Najvyšší súd bude preto po vrátení veci ústavným súdom povinný poskytnúť ochranu ústavou a dohovorom garantovaným právam sťažovateľky v prípade, ak dospeje k záveru, že napadnutým rozsudkom krajského súdu došlo k ich porušeniu. Riadiac sa už spomenutou zásadou minimalizácie zásahov do činnosti všeobecných súdov a uprednostňujúc v zmysle princípu subsidiarity právnu ochranu poskytovanú všeobecným súdom, preto ústavný súd sťažnosti sťažovateľky v časti namietaného porušenia práv zaručených ústavou a dohovorom napadnutým rozsudkom krajského súdu nevyhovel.

Ústavný súd rozhodol:

1. Základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obdo 22/2017 z 19. decembra 2017 p o r u š e n é b o l i .
2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obdo 22/2017 z 19. decembra 2017 z r u š u j e a v e c v r a c i a Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.
3. Ústavný súd priznal sťažovateľke náhradu trov konania a vo zvyšnej časti

	sťažnosti nevyhovel.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
kľúčové slová	dovolanie-dovolacie dôvody dovolanie-dovolacie konanie

spisová značka	IV. ÚS 467/2018
populárny názov	odborná spôsobilosť správcu konkurznej podstaty
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	29.11.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov
analytická právna veta	Bez spochybnenia významu generovania správcu (náhodným výberom) zo zoznamu správcov v posudzovanom konkurznom konaní (v súlade s čl. 12 ods. 4 inštrukcie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 2/2006 o postupe súdov pri zverejňovaní agendy v konkurznom konaní), je potrebné zdôrazniť, že v tomto procese je nevyhnutné brať na zreteľ aj zákonom ustanovené požiadavky na odbornú spôsobilosť správcu pre výkon nútenej správy. Ak správca nedisponuje zákonom požadovanou odbornou spôsobilosťou (nesplňa požiadavky podľa zákona o poisťovníctve na správcu pre výkon nútenej správy), tak sa príslušný konkurzný súd nemôže dovolávať na prezumpciu splnenia zákonom požadovaných odborných predpokladov na výkon správcovskej činnosti u dotknutého správcu.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľke bolo 4. mája 2018 doručené uznesenie okresného súdu sp. zn. 31 K 28/2017 z 2. mája 2018, vydané v konkurznom konaní vedenom na majetok úpadcu spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a. s. v konkurze, ktorým bola sťažovateľka ustanovená za nového správcu konkurznej podstaty spoločnosti Rapid life. Sťažovateľka v sťažnosti uvádza, že dňa 7. mája 2018 oznámila Okresnému súdu Košice I existenciu zákonnej prekážky výkonu funkcie správcu a zároveň navrhla konajúcemu súdu jej odvolanie z funkcie, a to z dôvodov podľa § 4 ods. 2 písm. d) a h) zákona č. 8/2005 Z. z. o správcoch... v nadväznosti na § 42 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii. Sťažovateľka existenciu zákonných dôvodov jej vylúčenia z výkonu správcovskej činnosti odôvodnila tým, že v súdnych konaniach voči úpadcovi ako advokátka zastupuje, resp. zastupovala viacerých veriteľov úpadcu; pričom niektoré súdne konania doposiaľ neboli ukončené. Sťažovateľka v podanom návrhu zároveň konajúcemu súdu uviedla, že sama eviduje voči úpadcovi viaceré pohľadávky, ktoré jej vznikli priznaním náhrady trov konania v konaniach špecifikovaných pod písmenami a) až c), v spojení s uzavretými zmluvami o poskytnutí právnych služieb. Sťažovateľka ďalej v sťažnosti uvádza, že jej „dňa 16. mája 2018 bolo... doručené uznesenie Okresného súdu Košice I, z 15. mája 2018, sp. zn.: 31 K/28/2017, ktorým konajúci súd návrh sťažovateľky na jej odvolanie ako správcu konkurznej podstaty zamietol... Súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že po preskúmaní namietaných dôvodov pre odvolanie správcu nemal za preukázanú existenciu niektorého z dôvodov uvedených v zákone o správcoch, na základe ktorého by mal správca podstaty v predmetnom konkurznom konaní

	<p>odvolať, resp. dôvodu, pre ktorý by bol správca vylúčený z výkonu správcovskej činnosti v danom konkurznom konaní... Vo vzťahu k skutočnosti, že sťažovateľka zastupuje dvoch veriteľov úpadcu v súdnom konaní voči nemu súd uviedol, že nemá za to, že bol naplnený dôvod podľa § 4 ods. 2 písm. h) zákona o správcoch, keďže sťažovateľka v súdnych konaniach nevystupuje ako strana sporu, ale ako jej právny zástupca. K tomuto dôvodu vylúčenia súd zároveň uviedol, že vzhľadom na predpokladaný počet veriteľov úpadcu nemôžu byť záujmy dvoch klientov nad záujmami zvyšných veriteľov v predmetnom konkurznom konaní, pričom sťažovateľka mala podľa názoru súdu postupovať v súlade s § 17 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii... Vo vzťahu k dôvodu vylúčenia podľa § 4 ods. 2 písm. d) zákona o správcoch, súd uviedol, že ani v tomto prípade nie sú splnené dôvody na vylúčenie správcu, nakoľko podľa názoru súdu trovy konania boli priznané strane sporu, pričom advokát (sťažovateľka) je iba platobným miestom, na ktoré mali byť trovy konania uhradené.“.</p> <p>Podľa názoru sťažovateľky napadnuté uznesenie okresného súdu neprípustným spôsobom zasahujú do jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to z dôvodu, že 1) je arbitrárne; 2) nerešpektuje zákonnú podmienku pre vymenovanie správcu, ktorá sa musí zohľadňovať ex offio.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Požiadavka ústavne súladného výkladu aplikovanej právnej normy sa vzťahuje v celom rozsahu aj na právne skutočnosti predpokladané zákonom č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“) a zákonom o správcoch súvisiace s právnym postavením správcu podstaty, so zákonnými predpokladmi jeho ustanovenia a zbavenia funkcie v konkurznom konaní a na výklad súvisiaci s posúdením toho, či tieto právne skutočnosti z ústavného hľadiska boli aplnené (nastali). Posúdenie týchto právnych skutočností a ich interpretácia však nemôžu byť natoľko formalistické, aby sa prostredníctvom nich v konečnom dôsledku nielen zmaril účel požadovanej súdnej ochrany, ale aj zabránilo v prístupe k súdnej ochrane z dôvodov, ktoré nemožno v právnom štáte v žiadnom prípade pripísať na ťarchu účastníkovi konania, ktorý sa tejto ochrany domáha.</p> <p>Predmetom sťažnosti sťažovateľky je namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu z 2. mája 2018, ktorým bola sťažovateľka v právnej veci vyhláseného konkurzu na majetok obchodnej spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a. s. v konkurze (ďalej len „úpadca“), ustanovená za nového správcu podstaty (v poradí tretieho po dvoch odvolaných správcoch), a napadnutým uznesením okresného súdu z 15. mája 2018, ktorým bol zamietnutý jej návrh na odvolanie z funkcie správcu podstaty v predmetnom konkurznom konaní.</p> <p>Sťažovateľka v sťažnosti vyjadrila v podstatnom nesúhlas s tým, ako okresný súd interpretoval a aplikoval § 4 ods. 4 zákona o správcoch v nadväznosti na § 42 ods. 1 prvú vetu zákona o konkurze a reštrukturalizácii na prejednávajúcu vec, a to predovšetkým s tým, ako dospel k záveru, že nepreukázanie neexistencie kvalifikačného predpokladu správcu v prípade konkurzu finančnej inštitúcie (úpadcu) z jej strany zakladá bez ďalšieho nepochybný záver pre konkurzný súd, že tento správca spĺňa zákonom požadované predpoklady na výkon správcovskej činnosti, a preto absentujú dôvody pre jeho vylúčenie z funkcie správcu v predmetnej veci.</p> <p>Druhá námietka sťažovateľky súvisí s jej argumentáciou založenou na tvrdení, že mala byť vylúčená z funkcie správcu z dôvodov uvedených v § 4 ods. 2 písm. d) zákona o správcoch, t. j. z dôvodu, že „je veriteľom alebo dlžníkom dlžníka, alebo osoby spriaznenej s dlžníkom“, resp. v § 4 ods. 2 písm. h) zákona o správcoch, t. j. z dôvodu, že „je s dlžníkom v súdnom alebo inom konaní, v ktorom sa má rozhodnúť ich spor“ (ďalej aj „námietka zaujatosti“), pričom</p>

existenciu dôvodov svojej zaujatosti preukazovala konkrétnymi skutočnosťami vo svojom návrhu na odvolanie z funkcie správcu, ktorý adresovala okresnému súdu, a poukazuje na nich aj v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu.

Kľúčové sťažnostné námietky sťažovateľky svojou podstatou nesmerujú len proti formalistickému posudzovaniu otázky zákonnosti (ne)vylúčenia správcu z výkonu správcovskej činnosti konkurzným súdom, ale majú podľa názoru ústavného súdu nepochybne aj ústavný rozmer z hľadiska jeho dopadu na základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie. Ústavný súd sa preto pri posudzovaní sťažnosti sťažovateľky sústredil predovšetkým na skúmanie, či výklad a následná aplikácia relevantných procesných noriem konkurzného práva v predmetnom konkurznom konaní nevyvolali z ústavného hľadiska neakceptovateľný zásah do ústavou garantovaných práv sťažovateľky, ktorých porušenie preskúmanou sťažnosťou namieta.

Z obsahu sťažnosti sťažovateľky a priložených listín, podrobného vyjadrenia okresného súdu a vyjadrenia ministerstva spravodlivosti k sťažnosti a z informácií získaných nahliadnutím do konkurzného spisu ústavný súd zistil, že uznesením okresného súdu sp. zn. 31 K 28/2017 z 23. januára 2018, zverejneným v Obchodnom vestníku č. 20/2018 z 29. januára 2018, v právnej veci navrhovateľa – dlžníka Rapid life životná poisťovňa, a. s., Garbiarska 2, Košice, bol vyhlásený konkurz na majetok dlžníka. 25 Za správcu podstaty bola ustanovená správkyňa č. 1. Vzhľadom na to, že okresný súd na základe jej návrhu považoval za preukázané, že v súlade s § 4 ods. 1 zákona o správcoch bola menovaná vylúčená z výkonu správcovskej činnosti úpadcu (okresný súd mal pochybnosti o jej nezaujatosti vzhľadom na preukázaný podnikateľský vzťah medzi správcou a osobou spriaznenou s úpadcom, pozn.), uznesením sp. zn. 31 K 28/2017 z 5. marca 2018 okresný súd odvolal správkyňu č. 1 z funkcie správcu podstaty a ustanovil nového správcu č. 2.

Na návrh v poradí druhého ustanoveného správcu argumentujúceho svojimi zdravotnými dôvodmi brániacimi mu v riadnom výkone správcovskej činnosti, ho okresný súd uznesením sp. zn. 31 K 28/2017 z 2. mája 2018 odvolal, dospejúc k záveru, že ustanovený správca nespĺňa zákonné predpoklady na výkon správcovskej činnosti. Zároveň napadnutým uznesením okresný súd ustanovil sťažovateľku za nového správcu podstaty (v poradí už tretieho) „z dôvodu plynutia zákonných lehôt a z dôvodu, že došlo k odvolaniu ustanoveného správcu podstaty pred konaním prvej schôdze veriteľov... na základe náhodného výberu pomocou technických a programových prostriedkov zo zoznamu správcov podstaty v obvode Krajského súdu v Košiciach... nakoľko by inak nebolo možné vo vyhlásenom konkurze pokračovať“.

V súvislosti s posudzovaním sťažnostných námietok sťažovateľky sa žiada zdôrazniť, že v predmetnom konkurznom konaní je úpadca právnickou osobou podnikajúcou v oblasti poisťovníctva, a teda subjektom, ktorý podlieha osobitnému právnemu režimu podľa zákona o poisťovníctve.

Prekážky, ktoré bránia fyzickej alebo právnickej osobe vo výkone funkcie správcu konkurznej podstaty, sú explicitne a taxatívny spôsobom ustanovené v zákone o správcoch (§ 4 zákona o správcoch).

Podľa § 4 ods. 4 zákona o správcoch, ak ide o banku, inštitúciu elektronických peňazí, obchodníka s cennými papiermi, správcovskú spoločnosť, poisťovňu, zaistovňu, dôchodkovú správcovskú spoločnosť, doplnkovú dôchodkovú spoločnosť alebo o pobočku obdobnej zahraničnej finančnej inštitúcie, správca je vylúčený z výkonu správcovskej činnosti aj vtedy, ak nespĺňa požiadavky podľa osobitného predpisu na správcu pre výkon nútenej správy. Zákonná povinnosť vyžadovať od správcov podstaty splnenie osobitných predpokladov (§ 148 ods. 3 až 5 v spojení s § 24 zákona o poisťovníctve) pre výkon správcovskej činnosti vyplývajúca z § 4 ods. 4 zákona o správcoch je prima facie zrejmá a

rovnako tak je zjavné, že ak ustanovený správca nespĺňa tieto osobitné predpoklady, tak to zakladá zákonný dôvod na vylúčenie správcu z výkonu funkcie správcu podstaty príslušným konkurzným súdom.

Ústavný súd nemá dôvod spochybňovať význam generovania správcu (náhodným výberom) zo zoznamu správcov v posudzovanom konkurznom konaní (v súlade s čl. 12 ods. 4 inštrukcie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 2/2006 o postupe súdov pri zverejňovaní agendy v konkurznom konaní), ale zároveň zdôrazňuje, že v tomto procese je nevyhnutné brať na zreteľ aj zákonom ustanovené požiadavky na odbornú spôsobilosť správcu pre výkon nútenej správy. Ak správca nedisponuje zákonom požadovanou odbornou spôsobilosťou (nesplňa požiadavky podľa zákona o poisťovníctve na správcu pre výkon nútenej správy), tak sa príslušný konkurzný súd nemôže dovoliavať na prezumpciu splnenia zákonom požadovaných odborných predpokladov na výkon správcovskej činnosti u dotknutého správcu.

V posudzovanom prípade okresný súd podľa názoru ústavného súdu neinterpretoval už citované zákonné ustanovenia na vec sťažovateľky ústavne konformným spôsobom, pričom jeho závery vyslovené v napadnutých uzneseniach sú v rozpore s účelom a so zmyslom aplikovaných právnych noriem.

Vzhľadom na požiadavky vyvoditeľné zo základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie napadnuté uznesenia rozhodnutia okresného súdu z ústavného hľadiska neobstoja. Okresný súd totiž v predmetnom konkurznom konaní pri vyhlásení konkurzu reflektoval skutočnosť, že úpadcom je subjekt – poisťovňa, a teda, že generovaný a následne ustanovený správca musí spĺňať oproti tzv. „bežným konkurzom“ aj podmienku definovanú v § 4 ods. 4 zákona o správcoch v spojení s § 148 ods. 3 až 5 zákona o poisťovníctve. Na druhej strane však okresný súd pri ustanovovaní sťažovateľky za správcu podstaty v predmetnom konkurznom konaní požiadavku vyplývajúcu z § 4 ods. 4 zákona o správcoch v zásade nechal bez povšimnutia a bez akéhokoľvek racionálneho odôvodnenia zodpovedajúceho označeným zákonným ustanoveniam vymenoval sťažovateľku za správcu podstaty úpadcu. Ústavný súd zdôrazňuje, že bolo povinnosťou okresného súdu aj bez návrhu skúmať, či sťažovateľka spĺňa zákonom ustanovené odborné predpoklady na výkon funkcie správcu úpadcu. Okresný súd sa bez ústavne akceptovateľného odôvodnenia (napriek tomu, že mal vedomosť o tom, že ministerstvo spravodlivosti „žiadnym spôsobom neeviduje, ktorí zo správcov zapísaných do zoznamu správcov vedenom ministerstvom v zmysle § 20 zákona č. 8/2005 Z. z... zároveň spĺňajú zákonné predpoklady na účely výkonu nútenej správy v zmysle ust. § 148 ods. 3, 4 a 5 zákona o poisťovníctve“) v podstate uspokojil s tým, že správcu, ktorého vygeneruje generátor spravovaný ministerstvom spravodlivosti, vyberie náhodným výberom aj v prípade konkurzného konania vedeného na majetok úpadcu takého správcu, ktorý spĺňa všetky zákonné požiadavky na výkon funkcie správcu.

Ústavný súd nemôže prehliadať pri rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľky právne relevantné požiadavky zákona o konkurze a reštrukturalizácii a zákona o správcoch na ustanovenie správcu v konkurznom konaní. Zo zákona totiž zjavne vyplýva povinnosť príslušného konkurzného súdu v posudzovanom prípade okresného súdu) v súčinnosti s ministerstvom spravodlivosti zabezpečiť dodržiavanie právnej úpravy ustanovovania správcov v súlade so zákonom ustanovenými odbornými predpokladmi. Skutočnosť, že ministerstvo spravodlivosti neeviduje zoznam správcov spĺňajúcich zákonné predpoklady na účely výkonu nútenej správy v zmysle § 148 ods. 3 až 5 zákona o poisťovníctve, nemôže byť interpretovaná a aplikovaná na ťarchu sťažovateľky. Ústavný súd sa v posudzovanej veci teda stotožňuje s právnym názorom sťažovateľky vysloveným v sťažnosti, že nemôže byť na jej ujmu, resp. správcu vo všeobecnosti, že štátne orgány nevytvoria dostatočne efektívne organizačno-technické mechanizmy na splnenie požiadaviek vyplývajúcich z platných

právnych predpisov.

V kontexte posudzovanej veci ústavný súd považuje za vhodné poukázať aj na skutočnosť, že sťažovateľka formuluje výhrady aj k argumentácii okresného súdu o tom, že účelovo interpretovala dotknuté ustanovenia zákonných predpisov, aby sa tým (údajne) vyhla výkonu funkcie správcu v predmetnom konkurznom konaní, pričom tieto „údajné“ úvahy sťažovateľky okresný súd kvalifikoval ako pokus o zneužitie práva. Sťažovateľka argumentuje, že sa obrátila na okresný súd s dôverou ako na orgán verejnej moci poskytujúci jej právam ochranu, pričom sa nebráni výkonu správcovskej činnosti ako takej, ale zdôvodňuje záujem chrániť sa (z hľadiska nespĺňania požiadavky podľa osobitného predpisu na správcu pre výkon nútenej správy v konkurznom konaní na majetok finančnej inštitúcie, pozn.) pred uložením takých právnych povinností, na plnenie ktorých nespĺňa zákonom ustanovené odborné predpoklady.

Podľa sťažovateľky nezohľadnenie osobitnej požiadavky na správcu v predmetnom konkurznom konaní je vadou, ktorou je zaťažené napadnuté uznesenie okresného súdu z 2. mája 2018, ako aj napadnuté uznesenie z 15. mája 2018, keďže ide o zákonnú podmienku, na ktorú je súd povinný prihliadnúť a zohľadňovať ex offio pri vymenovaní správcu, ako aj v každom ďalšom štádiu konkurzného konania.

Podľa názoru ústavného súdu sa okresný súd v predmetnom konkurznom konaní dopustil ústavne neakceptovateľného pochybenia, keď sa namiesto verifikácie zákonných predpokladov sťažovateľky pre jej ustanovenie do funkcie správcu úpadcu rozhodol arbitrárne, a to už pri jej ustanovovaní do funkcie správcu (napadnuté uznesenie z 2. mája), ako aj pri rozhodovaní o jej návrhu na odvolanie z funkcie správcu (napadnuté uznesenie z 15. mája 2018). Ústavný súd zdôrazňuje, že za nesplnenie alebo porušenie zákonom ustanovenej povinnosti okresného súdu treba považovať aj taký jeho postup, ktorý nerešpektuje povinnosti vyplývajúce mu zo zákona. Toto východisko nadobúda ešte závažnejší rozmer v tom kontexte, že okresný súd sa nedostatok svojho zisťovania o odbornej spôsobilosti sťažovateľky na výkon funkcie správcu úpadcu usiloval bez ústavne akceptovateľného odôvodnenia neodôvodnene pričítať na ťarchu sťažovateľky. Bez ambície uzavrieť, či sťažovateľka ako generátorom vygenerovaný správca v konkurznom konaní vedenom na majetok úpadcu spĺňa, resp. nespĺňa zákonom požadované predpoklady na výkon správcovskej činnosti, ústavný súd konštatuje, že v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci okresný súd rozhodol o nevyklúčení sťažovateľky z výkonu správcovskej činnosti ústavne neakceptovateľným a neutržateľným spôsobom.

Vzhľadom na uvedené právne závery ústavný súd už nepovažoval za potrebné podrobnejšie vyhodnocovať opodstatnenosť druhej námietky sťažovateľky založenej na tvrdení, že mala byť vylúčená z výkonu funkcie správcu aj z dôvodov uvedených v § 4 ods. 2 písm. d) a h) zákona o správcoch na základe konkrétnych skutočností predložených okresnému súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že pri rigoróznom výklade označených ustanovení zákona o správcoch by objektívne existovali dôvody na odvolanie sťažovateľky z funkcie správcu aj z dôvodov uvedených v § 4 ods. 2 písm. d) a h) zákona o správcoch. Na druhej strane vzal na vedomie, že okresný súd sa s touto námietkou v napadnutom uznesení z 15. mája 2018, ako aj vo svojom vyjadrení k sťažnosti sťažovateľky adresovanom ústavnému súdu podrobne zaoberal, pričom závery, ku ktorým v tejto súvislosti dospel, by (aj vzhľadom na načrtnutie možných spôsobov riešenia objektívne existujúceho konfliktu záujmov medzi sťažovateľkou ako správcou úpadcu na jednej strane a sťažovateľkou ako veriteľkou úpadcu a tiež ako právnu zástupkyňou iných veriteľov úpadcu na strane druhej) podľa názoru ústavného súdu samy osebe nebolo možné kvalifikovať ako pochybenie ústavnej intenzity, na základe ktorého by ústavný súd mohol vysloviť porušenie sťažovateľkou označených práv. V spojení s pochybeniami súvisiacimi s opomenutím okresného súdu ústavne akceptovateľným spôsobom verifikovať odborné predpoklady

	<p>sťažovateľky na výkon funkcie správcu úpadcu v zmysle § 4 ods. 4 zákona o správcoch v spojení s § 148 ods. 3 až 5 zákona o poisťovníctve však načrtnuté pochybenia vyznievajú na podporu kľúčového záveru ústavného súdu, podľa ktorého okresný súd uznesením sp. zn. 31 K 28/2017 z 2. mája 2018 a uznesením sp. zn. 31 K 28/2017 z 15. mája 2018 porušil základné právo sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jej právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Základné právo sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Košice I sp. zn. 31 K 28/2017 z 2. mája 2018 a uznesením Okresného súdu Košice I sp. zn. 31 K 28/2017 z 15. mája 2018 p o r u š e n é b o l i . 2. Uznesenie Okresného súdu Košice I sp. zn. 31 K 28/2017 z 2. mája 2018 a uznesenie Okresného súdu Košice I sp. zn. 31 K 28/2017 z 15. mája 2018 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ď a l š i e k o n a n i e . 3. Ústavný súd priznal sťažovateľke náhradu trov konania.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
kľúčové slová	konkurz a reštrukturalizácia / vyrovnanie-správca konkurznej podstaty konkurz a reštrukturalizácia / vyrovnanie odvolanie

spisová značka	IV. ÚS 501/2018
populárny názov	kumulácia dovolacích dôvodov
sudca spravodajca	Miroslav Duriš
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	22.11.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov
analytická právna veta	Z právnej úpravy Civilného sporového poriadku, ktorá neukladá dovolateľovi povinnosť podať dovolanie len z jedného dôvodu prípustnosti, možno vyvodiť záver, že dovolateľ môže podať dovolanie kumulatívne z oboch dôvodov prípustnosti (§ 420 a § 421 CSP). Absenciu zakotvenia zákazu kumulácie dôvodov prípustnosti dovolania v právnej úprave hodnotí ústavný súd ako zámer zákonodarcu, ktorý je možné zmeniť iba (opäť) zákonom, a nie názorom de lege ferenda.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia sa v procesnom postavení žalobcov v konaní vedenom na Okresnom súde Čadca (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 10 C 199/2015 domáhali, aby okresný súd nahradil prejav vôle žalovanej v zmysle zmluvy o budúcej kúpnej zmluve, ktorú sťažovatelia ako budúci kupujúci a žalovaná a XY ako budúci predávajúci uzavreli 7. júna 2004 a ktorá sa týkala prevodu nehnuteľností. Uznesením sp. zn. 10 C 199/2015 z 19. novembra 2015 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) okresný súd nariadil predbežné opatrenie, ktorým uložil žalovanej povinnosť zdržať sa až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej prevodu vlastníctva sporných nehnuteľností na tretie osoby a nezaťažovať ich vecným bremenom, záložným právom alebo iným vecným alebo nájomným

	<p>právom.</p> <p>Rozsudkom sp. zn. 10 C 199/2015 z 8. februára 2016 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) okresný súd žalobe vyhovel a rozhodol o nahradení prejavu vôle žalovanej uzatvoriť so sťažovateľmi ako kupujúcimi kúpnu zmluvu. Okresný súd svoje rozhodnutie v zásade odôvodnil tým, že „zmluva o budúcej kúpnej zmluve bola uzavretá platne a je z nej jednoznačne zrejماً vôľa zmluvných strán uzavrieť kúpnu zmluvu za dohodnutých podmienok“.</p> <p>Proti rozsudku okresného súdu podala žalovaná odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 11 Co 184/2016 z 28. februára 2017 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“), ktorým rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalobu zamietol. Krajský súd svoje rozhodnutie v zásade odôvodnil tým, že „súd prvej inštancie síce dostatočne zistil skutkový stav veci, zo svojich skutkových zistení však vyvodil nesprávne právne závery“. Následne krajský súd uznesením sp. zn. 11 Co 184/2016 z 28. februára 2017 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) zrušil uznesenie okresného súdu o nariadení predbežného opatrenia.</p> <p>Proti rozsudku krajského súdu, ako aj proti uzneseniu krajského súdu sťažovatelia podali dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovali z § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“ alebo „Civilný sporový poriadok“) a tiež z § 421 ods. 1 písm. a) CSP.</p> <p>Najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Cdo 236/2017, 3 Cdo 237/2018 z 19. marca 2018 dovolanie sťažovateľov ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP. Na základe zjednocovacieho uznesenia veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. 1 VCdo 2/2017 z 19. apríla 2017 sa najvyšší súd zaoberal výlučne dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP a dovolanie v tejto časti odmietol [najvyšší súd sa nezaoberal prípustnosťou dovolania z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a) CSP].</p> <p>Porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd napadnutým uznesením najvyššieho súdu sťažovatelia v podanej sťažnosti odôvodňujú tým, že najvyšší súd sa „nezaoberal prípustnosťou dovolania“ podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, čím porušil základné právo sťažovateľov na prístup k súdu.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Námietka sťažovateľov týkajúca sa nimi tvrdeného porušenia označeného práva napadnutým uznesením najvyššieho súdu je založená na argumente, že najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľov bez toho, aby sa zaoberal sťažovateľmi uvádzaným dôvodom prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, čím porušil základné právo sťažovateľov na prístup k súdu.</p> <p>Predmetom posúdenia zo strany ústavného súdu je v danom prípade otázka, či je z ústavného hľadiska udržateľný taký prístup najvyššieho súdu ako súdu rozhodujúceho o dovolaní, v zmysle ktorého ak sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti podľa § 420 CSP, ako aj § 421 CSP, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 CSP.</p> <p>K tejto otázke prijal ústavný súd uznesením č. k. Plz. ÚS 1/2018-22 z 25. apríla 2018 zjednocujúce stanovisko v znení: „Pokiaľ sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 Civilného sporového poriadku, ako aj § 421 Civilného sporového poriadku a Najvyšší súd Slovenskej republiky sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 Civilného sporového poriadku, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Rovnako, pokiaľ sú v dovolaní uplatnené viaceré vady zmätočnosti uvedené v §</p>

	<p>420 písm. a) až f) Civilného sporového poriadku a Najvyšší súd Slovenskej republiky sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska existencie tej procesnej vady zmätočnosti, ktorá je v tomto ustanovení uvedená na prednejšom mieste, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“</p> <p>Prijaté zjednocujúce stanovisko ústavného súdu je plne aplikovateľné aj v prerokováanej veci a ústavný súd naň v plnom rozsahu poukazuje.</p> <p>Súbežne sa aj najvyšší súd na úrovni veľkého senátu opätovne zaoberal zákazom kumulácie. V uznesení sp. zn. 1 VCdo 1/2018 z 21. marca 2018 zmenil svoj pôvodný názor a výrokom rozhodol, že „Kumulácia dovolacích dôvodov podľa § 420 C. s. p. a § 421 C. s. p. je prípustná“.</p> <p>Z nového uznesenia veľkého senátu sp. zn. 1 VCdo 1/2018 z 21. marca 2018, ako aj z uznesenia pléna ústavného súdu sp. zn. PLz. ÚS 1/2018 z 25. apríla 2018 a hlavne z textu samotného Civilného sporového poriadku previazaného so základným právom na prístup k súdu vyplýva, že dovolacie dôvody kumulovať možno.</p> <p>S poukazom na uvedené ústavný súd uzatvára, že pokiaľ sťažovatelia v podanom dovolaní uplatnili súbežne dôvody prípustnosti dovolania podľa § 420 ods. 1 písm. f) CSP, ako aj podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP a najvyšší súd sa v napadnutom uznesení pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzil len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 ods. 1 písm. f) CSP, porušil tým základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Základné právo sťažovateľky a spoločnosti S. na ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 236/2017, 3 Cdo 237/2018 z 19. marca 2018 p o r u š e n é b o l o . 2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 236/2017, 3 Cdo 237/2018 z 19. marca 2018 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie. 3. Ústavný súd priznal sťažovateľom náhradu trov konania.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	dovolanie-dovolacie dôvody

Uznesenie:

spisová značka	IV. ÚS 573/2018
populárny názov	pasívna vecná legitímácia antidiskriminačný spor
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	15.11.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Medzinárodný dohovor o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie čl. 6 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1

	<p>Ústava Slovenskej republiky čl. 47 ods. 3 Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 12 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 13 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 13 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 14 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Medzinárodný dohovor o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie čl. 5 písm. f</p>
analytická právna veta	<p>S prihliadnutím na príslušné ustanovenia antidiskriminačného zákona (predovšetkým § 9 ods. 2 citovaného zákona) vyplýva, že právu toho, kto bol alebo je dotknutý na svojich právach, právom chránených záujmoch alebo slobodách nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania, zodpovedá povinnosť subjektu, ktorý nedodržel zásadu rovnakého zaobchádzania, najmä aby upustil od svojho konania, ak je to možné, napravil protiprávny stav alebo poskytol primerané zadostučinenie. Rozhodujúcim pri posudzovaní pasívnej vecnej legitímácie v sporoch podľa antidiskriminačného zákona je preto osobný charakter povinnosti subjektu dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania, ktorý vylučuje jej zmluvný prevod na iný subjekt, ktorý sa nedodržania zásady rovnakého zaobchádzania nedopustil.</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ bol v procesnom postavení žalobcu stranou konania, v ktorom sa domáhal určenia, že konaním žalovaných v 1. a 2. rade došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania a priamej diskriminácii. V žalobe sťažovateľ namietal, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania malo dôjsť na predajnom mieste obchodnej spoločnosti ALKON VT, s. r. o., a to zamestnancami tejto obchodnej spoločnosti, ktorí so sťažovateľom odmietli uzatvoriť zmluvu o pripojení z dôvodu, že pracovný pomer mal uzatvorený na dobu určitú. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 5 C 226/2005 zo 17. mája 2012 určil, že konaním žalovaného v 1. a 2. rade došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania, čím bol sťažovateľ vystavený priamej diskriminácii na základe jeho etnického pôvodu. Žalovaným v 1. a 2. rade bola uložená povinnosť zaslať sťažovateľovi list so znením špecifikovaným v samotnom rozhodnutí. Okresný súd zároveň svojím rozhodnutím zamietol žalobu v časti náhrady nemajetkovej ujmy a nepriznal žiadnej zo strán právo na náhradu trov konania.</p> <p>O odvolaní proti rozsudku okresného súdu zo 17. mája 2012 rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil v zamietavom výroku a zmenil vo vyhovujúcich výrokoch tak, že v tejto časti žalobu zamietol. Napadnutým uznesením krajského súdu bol zmenený výrok rozhodnutia prvostupňového súdu o trovách konania tak, že sťažovateľovi bola uložená povinnosť nahradiť žalovanému v 1. rade trovy prvostupňového konania v sume 5 783,50 € a trovy odvolacieho konania v sume 2 383,61 € a sťažovateľovi v 2. rade trovy odvolacieho konania v sume 513,60 €.</p> <p>Krajský súd v napadnutom rozsudku zdôraznil, že sťažovateľ označil ako žalovaných obchodnú spoločnosť Orange Slovensko a. s. (žalovaná v 1. rade) a obchodnú spoločnosť APS ALKON a. s. (žalovaná v 2. rade). Počas napadnutého konania okresný súd na návrh sťažovateľa konanie voči obchodnej spoločnosti APS ALKON a. s. zastavil a pripustil, aby do konania vstúpila obchodná spoločnosť ALKON VT, s. r. o. Na základe ďalšieho návrhu okresný súd pripustil, aby z napadnutého konania vystúpila obchodná spoločnosť ALKON VT, s. r. o., a na jej miesto vstúpil ako žalovaný v 2. rade.</p> <p>Na základe uvedeného, berúc do úvahy tvrdenia vyplývajúce zo žaloby, podľa ktorých k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania malo dôjsť zo strany obchodnej spoločnosti ALKON VT, s. r. o., a prihliadajúc na osobný charakter povinnosti subjektu dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania, krajský súd uzavrel, že obchodná spoločnosť ORANGE Slovensko a. s. (žalovaná v 1. rade) sa konania spočívajúceho v nedodržaní zásady rovnakého zaobchádzania vo vzťahu k sťažovateľovi nedopustila. Krajský súd rovnako za vecne pasívne legitimovaného nepovažoval ani žalovaného v 2. rade, ktorý sa namietaného</p>

	<p>porušenia nedopustil, a to s prihliadnutím na osobný charakter povinnosti subjektu porušujúceho zásadu rovnakého zaobchádzania, ktorú nemožno zmluvne prevádzkať. Z uvedeného dôvodu podľa názoru krajského súdu na základe zmluvy o prevode práv a záväzkov vo veci obchodného zastúpenia, ktoré prevzal žalovaný v 2. rade, nedošlo zároveň k prevodu povinnosti právneho predchodcu žalovaného v 2. rade z namietaného porušenia zásady rovnakého zaobchádzania.</p> <p>Napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu bolo zamietnuté dovolanie proti napadnutému rozsudku krajského súdu, ktorým bolo zmenené rozhodnutie prvostupňového súdu vo vyhovujúcich výrokoch vo veci samej tak, že žalobu zamietol, a odmietnuté dovolanie proti napadnutému rozsudku krajského súdu v tej časti, ktorou odvolací súd potvrdil rozhodnutie prvostupňového súdu v zamietajúcej časti vo veci samej. Zároveň bolo odmietnuté dovolanie proti napadnutému uzneseniu krajského súdu v časti smerujúcej proti rozhodnutiu o náhrade trov konania.</p> <p>Krajský súd a najvyšší súd porušili podľa sťažovateľa jeho základné práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže sa vo svojich rozhodnutiach nedostatočne zaoberali argumentmi prednesenými sťažovateľom. Podľa jeho názoru sú napadnutý rozsudok najvyššieho súdu, napadnuté uznesenie krajského súdu a napadnutý rozsudok krajského súdu nepreskúmateľné a nepresvedčivé.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, postupom krajského súdu v napadnutom konaní a postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní</p> <p>Z obsahu sťažnosti, príloh k nej pripojených a zo zistení ústavného súdu vyplýva, že napadnuté konanie vedené okresným súdom a napadnuté konanie vedené krajským súdom bolo skončené rozsudkom sp. zn. 5 C 226/2005 zo 17. mája 2012 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 5 Co 197/2012 z 18. septembra 2013. Rozhodnutie prvostupňového súdu v spojení s rozhodnutím druhostupňového súdu nadobudlo právoplatnosť 11. decembra 2013. Sťažovateľ doručil sťažnosť adresovanú ústavnému súdu 23. februára 2017, teda zjavne po právoplatnom skončení konania. Z ďalších zistení ústavného súdu vyplýva, že napadnuté konanie najvyššieho súdu bolo napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu právoplatne skončené 4. januára 2017. Sťažovateľ doručil sťažnosť aj v tejto časti sťažnosti zjavne po právoplatnom skončení konania, t. j. v čase, keď najvyšší súd už nemohol svojím postupom porušovať sťažovateľom označené práva.</p> <p>Keďže sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v napadnutých konaniach, ktoré boli pred doručením jeho sťažnosti ústavnému súdu právoplatne skončené, je zrejmé, že v čase predbežného prerokovania sťažnosti na ústavnom súde bola už jeho právna neistota odstránená a tvrdené porušovanie sťažovateľom označených práv už netrvalo.</p> <p>Na základe uvedeného, teda z dôvodu, že v čase, keď sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru, pretože napadnuté konania boli skončené, ústavný súd túto časť sťažnosti pri predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).</p> <p>K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom</p>

najvyššieho súdu a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu

Sťažovateľ predostiera ústavnému súdu v súvislosti s postupom najvyššieho súdu v dovolacom konaní tri zásadné námietky. Prvou námietkou sťažovateľ brojí proti odôvodneniu najvyššieho súdu k opodstatnenosti dovolacej námietky o tom, že v procesne prípustnom dovolaní bol daný dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c) OSP, a to v kontexte existencie pasívnej legitímácie žalovaných v 1. a 2. rade. Druhou námietkou sťažovateľ argumentuje, že posúdenie pasívnej legitímácie je zo strany krajského súdu odlišné ako v skutkovo a právne totožnej veci prejednáwanej Krajským súdom v Prešove, pričom konštatovanie najvyššieho súdu o tom, že ide o ojedinelý právny názor, nie je pri súčasnom argumentačnom nevysporiadaní sa so skorším súdnym rozhodnutím ústavne udržateľné a zároveň porušuje princíp predvídateľnosti práva. Tretou námietkou sťažovateľ spochybňuje rozhodovanie najvyššieho súdu o tej časti dovolania, ktoré smeruje proti napadnutému uzneseniu krajského súdu v časti týkajúcej sa náhrady trov konania.

Z napadnutého rozsudku najvyššieho súdu vyplýva, že sťažovateľ v procesne prípustnom dovolaní smerujúcom proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým bolo zmenené rozhodnutie prvostupňového súdu a žaloba bola zamietnutá pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie žalovaných v 1. a 2. rade (§ 238 ods. 1 OSP), odôvodňoval opodstatnenosť dovolania, okrem iných, existenciou dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. c) OSP [rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci].

Najvyšší súd k námietke sťažovateľa o tom, že zmeňujúci výrok krajského súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení otázky pasívnej vecnej legitímácie, predovšetkým zdôraznil s prihliadnutím na § 9 ods. 2 zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „antidiskriminačný zákon“), že domáhať sa práv na súde z dôvodu nedodržania zásady rovnakého zaobchádzania môže každý, avšak iba proti tomu, kto nedodržel zásadu rovnakého zaobchádzania, teda pasívne legitímovaným v spore o ochranu práv z dôvodu nedodržania zásady rovnakého zaobchádzania môže byť iba ten, kto nedodržel zásadu rovnakého zaobchádzania.

Potom, ako najvyšší súd ako dovolací súd zdôraznil, že prvoradou úlohou v konaní o ochrane pred diskrimináciou je vyriešenie otázky, koho právo bolo porušené nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania a kto sa dopustil tohto porušenia, v napadnutom rozsudku uviedol: „Na právo fyzickej osoby na ochranu pred nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania možno de iure nepochybne nahliadať ako na všeobecné osobnostné právo fyzickej osoby na ochranu osobnosti, keďže zámerom, resp. následkom diskriminačného konania je vždy zásah do ľudskej dôstojnosti, občianskej cti, prípadne súkromia dotknutej fyzickej osoby. Z toho pramení potom aj povaha zodpovednosti povinného subjektu (pôvodcu zásahu) za nedodržanie zásady rovnakého zaobchádzania, ktorá - ako správne uviedol odvolací súd - má osobný charakter a je spojená s osobou, ktorá svojim bezprostredným konaním zasiahla do práv fyzickej osoby. Aj z dikcie § 9 antidiskriminačného zákona možno vyvodit', že súd v konaní podľa tohto zákona môže uložiť povinnosť poskytnúť satisfakciu výlučne iba tomu subjektu, ktorý porušil zásadu rovnakého zaobchádzania. 21. Dovolateľ tvrdí, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil pasívnu vecnú legitímáciu žalovaných, keď dospel k záveru, že títo nie sú v konaní pasívne vecne legitímovaní. Podľa jeho názoru činnosť, ktorú vyvíjala zamestnankyňa pôvodného žalovaného / voči žalobcovi (poskytovanie informácií o možnosti uzavrieť zmluvu o pripojení a dodatku o zľave na mobilný telefón, ktoré mali bezprostredne smerovať k následnému uzavretiu zmluvy o pripojení a dodatku), spadala pod činnosti realizované v rámci Zmluvy, a teda konala v zastúpení žalovaného 1/, v jeho mene a na jeho účet. Z tohto dôvodu bola podľa žalobcu daná pasívna vecná legitímácia žalovaného 1/. Dovolateľ tiež má za to, že na základe Zmluvy o prevode práv a záväzkov uzavretej medzi pôvodným

žalovaným 2/ a súčasným žalovaným 2/ (-) došlo k prevodu zodpovednosti za diskriminačné konanie zamestnancov pôvodného žalovaného 2/ na súčasného žalovaného 2/, z čoho vyvodzoval aj jeho pasívnu vecnú legitimitáciu. 21.1. žalobca počas celého konania v zmysle § 11 ods. 1 antidiskriminačného zákona tvrdí, že k zásahu do jeho práv malo prísť konaním obchodnej spoločnosti ALKON VT, s. r. o. (pôvodný žalovaný 2) prostredníctvom svojich zamestnancov pri poskytovaní tovarov a služieb. Vzhľadom na vyššie uvedené sa možno stotožniť so záverom odvolacieho súdu, že žalovaný 1/ sa nemohol dopustiť konania odporujúceho zásade rovnakého zaobchádzania, pričom na takto zaujatý záver nemá vplyv ani skutočnosť, že spoločnosť ALKON VT, s. r. o. poskytovala produkty v mene žalovaného 1/ a na jeho účet na základe Zmluvy. Povinnosť vyplývajúca z porušenia antidiskriminačných predpisov má totiž osobný charakter, čo v praxi znamená, že ak by aj niektoré ustanovenia zmluvy o obchodnom zastúpení (prípadne pokyny zastúpeného smerované obchodnému zástupcovi) boli spôsobilé vyvolať diskriminačné následky, je povinnosťou obchodného zástupcu odmietnuť splnenie zmluvy v tejto časti či realizáciu takého pokynu, v opačnom prípade je povinný sám niesť zodpovednosť za nedodržanie zásady rovnakého zaobchádzania. 21.2. V prípade žalovaného 2/ možno uviesť, že ten sa - ani odľta tvrdenia žalobcu - nedopustil konania spočívajúceho v nedodržaní zásady rovnakého zaobchádzania. Pokiaľ žalobca tvrdí, že na základe Zmluvy o prevode práv a záväzkov vo veci obchodného zastúpenia žalovaný 2/ prevzal povinnosť právneho predchodcu vyplývajúcu z porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, je potrebné opätovne poukázať na skutočnosť, že pri neoprávnenom zásahu do práva fyzickej osoby na ochranu pred diskrimináciou vzniká bezprostredná väzba medzi oprávnenou osobou a pôvodcom porušenia (v tomto prípade spoločnosťou ALKON VT, s. r. o.). Ide o osobné právo, resp. povinnosť, ktorého základným atribútom je, že je obmedzené len na oprávnený a povinný subjekt a nie je možné ho zmluvne prevádzať (per analogiam § 579 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Bolo by v rozpore s účelom antidiskriminačného zákona, keby sankciu vyplývajúcu z porušenia ochrany pred diskrimináciou bolo možné uložiť tomu, kto sa v skutočnosti nedopustil porušenia zásady rovnakého zaobchádzania. Z týchto dôvodov sa dovolací súd nestotožnil s názorom žalobcu, že žalovaný 2/ je v danom prípade pasívne vecne legitimitovaným subjektom.“

Vychádzajúc predovšetkým z citovaných častí napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, ústavný súd zastáva názor, že najvyšší súd sa v ňom ústavne konformným spôsobom zaoberal kľúčovou dovolacou námietkou, ktorú sťažovateľ uplatnil vo svojom dovolaní smerujúcom proti napadnutému rozsudku krajského súdu (v jeho zmeňujúcej časti, pozn.), pričom právne závery, ktoré k v tejto súvislosti zaujal, sú primeraným spôsobom odôvodnené a zodpovedajú obsahu a zmyslu právnych noriem, ktoré najvyšší súd pri rozhodovaní o dovolaní aplikoval.

S prihliadnutím na príslušné ustanovenia antidiskriminačného zákona (predovšetkým § 9 ods. 2 citovaného zákona) vo veci konajúcej všeobecne súdy správne vyzdvihli tú skutočnosť, že právu toho, kto bol alebo je dotknutý na svojich právach, právom chránených záujmoch alebo slobodách nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania, zodpovedá povinnosť subjektu, ktorý nedodržiaval zásadu rovnakého zaobchádzania, najmä aby upustil od svojho konania, ak je to možné, napravil protiprávny stav alebo poskytol primerané zadosťučinenie. Rozhodujúcim pri posudzovaní pasívnej vecnej legitimitácie v sporoch podľa antidiskriminačného zákona je preto osobný charakter povinnosti subjektu dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania, ktorý vylučuje jej zmluvný prevod na iný subjekt, ktorý sa nedodržania zásady rovnakého zaobchádzania nedopustil. Z uvedených dôvodov je záver najvyššieho súdu o tom, že v spore žalovaným v 1. a 2. rade chýbala pasívna vecná legitimitácia, ústavne akceptovateľný a udržateľný.

K druhej námietke, ktorou sťažovateľ spochybňuje odôvodnenie najvyššieho súdu v časti týkajúcej sa rozdielnej rozhodovacej činnosti krajského súdu a

Krajského súdu v Prešove v obdobnej skutkovej a právnej veci, najvyšší súd vo svojom rozhodnutí uviedol: „Pokiaľ dovolateľ poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove v obdobnej veci, v odôvodnení ktorého prejednávajúci senát vyslovil opačný názor vo vzťahu k pasívnej legitímácii zastúpeného na základe zmluvy o obchodnom zastúpení, dovolací súd zdôrazňuje, že ide o ojedinelý právny názor, ktorý nie je pre najvyšší súd záväzný a s ktorým sa v preskúmvanej veci nestotožňuje. Navyše, v uvedenej veci krajský súd primárne riešil (ne)existenciu diskriminačného zásahu, pričom otázke pasívnej legitímácie zastúpeného sa venoval len okrajovo a bližšie nerozvedol právne úvahy, o ktoré oprel svoj záver.“

Z rozsudku ESLP Beian v. Rumunsko (č. 1) zo 6. decembra 2007 vyplýva, že rozdielna judikatúra v skutkovo rovnakých, prípadne podobných veciach je prirodzenou súčasťou vnútroštátneho súdneho systému (v zásade každého súdneho systému, ktorý nie je založený na precedensoch ako prameňoch práva). K rozdielnej judikatúre, prirodzene, dochádza aj na úrovni najvyššej súdnej inštancie. Z hľadiska princípu právnej istoty je ale dôležité, aby najvyššia súdna inštancia pôsobila ako regulátor konfliktov judikatúry a aby uplatňovala mechanizmus, ktorý zjednotí rozdielne právne názory súdov v skutkovo rovnakých alebo podobných veciach.

V posudzovanej veci najvyšší súd túto svoju úlohu splnil tým, že k otázke (ne)dostatku pasívnej vecnej legitímácie sa v napadnutom rozsudku v rámci dovolacieho konania meritórnym spôsobom vyjadril tým, že na vec formuloval svoj právny názor k problému, na ktorý mali podľa sťažovateľa odvolacie súdy nižšieho stupňa rozdielne právne názory. Z uvedeného hľadiska ústavný súd považuje za neopodstatnenú aj druhú námietku sťažovateľa, ktorou poukázal na rozdielnosť judikatúry všeobecných (odvolacích) súdov v skutkovo a právne obdobných veciach.

Z uvedených dôvodov sťažovateľom napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu, ktorým dovolanie sťažovateľa v relevantnej časti zamietol ako neopodstatnené v súlade s § 448 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) z dôvodu, že dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c) CSP nebol uplatnený dôvodne, nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za svojvoľné, resp. arbitrárne.

V súvislosti s preskúvaním časti napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, ktorým bolo odmietnuté dovolanie sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu krajského súdu v časti o náhrade trov konania ako procesne neprípustné [§ 447 písm. c) CSP], ústavný súd považuje za vhodné dôrazníť, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerespektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené. Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu Občiansky súdny poriadok (v súčasnosti Civilný sporový poriadok) výslovne umožňuje, preto použitý spôsob v konkrétnych prípadoch nemohol znamenať odoprenie prístupu sťažovateľa k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch.

ústavný súd pri predbežnom prerokovaní nezistil existenciu takej príčinnej súvislosti medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a základným právom na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorá by po prípadnom prijatí tejto časti sťažnosti na ďalšie konanie reálne umožňovala dospieť k záveru o ich porušení, a preto sťažnosť v tejto časti podľa

§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu čl. 12 ods. 2 ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu

Pokiaľ ide o namietané porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že označený článok ústavy neobsahuje žiadne základné práva alebo slobody. Ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre priznáva sťažovateľom označenému článku ústavy charakter všeobecného ústavného princípu, ktorý je implicitnou súčasťou rozhodovania orgánu verejnej moci (IV. ÚS 119/07, IV. ÚS 383/08, IV. ÚS 70/2011). O jeho prípadnom porušení by ústavný súd v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy mohol rozhodnúť len v spojení s porušením niektorého zo základných práv alebo slobôd zaručených ústavou. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že žiadne zo sťažovateľom označených práv nemohlo byť napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu porušené, neprihádzalo do úvahy ani vyslovenie porušenia čl. 12 ods. 2 ústavy. Vzhľadom na uvedené ústavný súd aj túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu práv podľa čl. 5 písm. f) a čl. 6 dohovoru o odstránení rasovej diskriminácie a podľa čl. 13 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu

Predbežný záver ústavného súdu o ústavnej akceptovateľnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu v časti o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaných v 1. a 2. rade, bránil všeobecným súdom zaoberať sa opodstatnenosťou otázok týkajúcich sa samotného meritórneho prejednania sťažovateľom uplatňovaného práva na ochranu pred diskrimináciou, čo a priori vylučuje možnosť vyslovenia porušenia sťažovateľom označených práv zaručených čl. 5 písm. f) a čl. 6 dohovoru o odstránení rasovej diskriminácie, ako aj práva zaručeného čl. 13 dohovoru. Navyše, sťažovateľovi nebolo upreté právo na účinný opravný prostriedok (v zmysle čl. 13 dohovoru a čl. 6 dohovoru o odstránení rasovej diskriminácie), keďže najvyšší súd sa dovolaním v súlade s príslušnými procesno-právnymi predpismi uplatniteľnými v konaní o dovolaní zaoberal a o ňom následne aj rozhodol. Obsahom práva na účinný opravný prostriedok nie je automaticky nárok na to, aby rozhodnutie všeobecného súdu zodpovedalo predstávam sťažovateľa. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd aj túto časť sťažnosti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

K namietanému porušeniu práva podľa čl. 14 v spojení s čl. 6 a čl. 13 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu

Sťažovateľ namieta porušenie práva zaručeného čl. 14 dohovoru v organickej súvislosti s namietaným porušením práv zaručených čl. 6 a čl. 13 dohovoru. Za situácie, keď ústavný súd dospel k záveru, že v posudzovanej veci nemohlo dôjsť napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu k porušeniu práv podľa čl. 6 a čl. 13 dohovoru, neprihádza do úvahy ani vyslovenie porušenia práva podľa čl. 14 dohovoru. Z uvedených dôvodov ústavný súd odmietol sťažnosť aj v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 12 ods. 2 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 v spojení s čl. 6 a čl. 13 dohovoru a práv podľa čl. 5 písm. f) a čl. 6 dohovoru o odstránení rasovej diskriminácie napadnutým rozsudkom krajského súdu

a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že kľúčová námietka, podľa ktorej krajský súd ústavne nekonformným spôsobom odôvodnil nedostatok pasívnej vecnej legitímácie, ktorou sťažovateľ odôvodňuje porušenie základných práv podľa ústavy, práv podľa dohovoru a práv podľa dohovoru o odstránení rasovej diskriminácie, je v zásade totožná s kľúčovou námietkou, ktorú uplatnil vo svojom dovolaní proti napadnutému rozsudku krajského súdu [sťažovateľ ňou tvrdil, že krajský súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia a tým naplnil dovolací dôvod ustanovený v § 241 ods. 2 písm. c) OSP, pozn.], pričom najvyšší súd sa touto námietkou zaoberal a podľa názoru ústavného súdu sa s ňou aj ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal (k tomu pozri predovšetkým časť II.2 tohto uznesenia, pozn.) v rámci dovolacieho konania.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd konštatuje, že s námietkou sťažovateľa smerujúcou k vysloveniu porušenia základných práv zaručených ústavou a práv zaručených dohovorom a dohovorom o odstránení rasovej diskriminácie napadnutým rozsudkom krajského súdu bol po sťažovateľom podanom dovolaní oprávnený a aj povinný sa zaoberať najvyšší súd, čo vylučuje právomoc ústavného súdu. Z uvedeného dôvodu ústavný súd (s poukazom na relevantnú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu) túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 12 ods. 2 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 v spojení s čl. 6 a čl. 13 dohovoru a práv podľa čl. 5 písm. f) a čl. 6 dohovoru o odstránení rasovej diskriminácie napadnutým uznesením krajského súdu a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu

Ústavný súd konštatuje, že závery krajského súdu prezentované v napadnutom uznesení sú dostatočne odôvodnené, nemajú znaky arbitrárnosti, t. j. svojvôle, sú logické a zodpovedajú ústavne konformnej interpretácii a aplikácii príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Aj v prípade, ak by ústavný súd pripustil, že závery krajského súdu sú len prejavom jedného z možných (ústavne udržateľných) výkladov, považuje ústavný súd výklad použitý krajským súdom za ústavne udržateľný, keďže je toho názoru, že nevykazuje znaky svojvôle ani zjavnej neodôvodnenosti a jeho použitie v danom prípade možno považovať za konzistentné (IV. ÚS 439/2012). Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom krajského súdu ako odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojim vlastným.

Vychádzajúc z už uvedeného, namietaná nesprávnosť záverov krajského súdu vo vzťahu k zásadným námietkam sťažovateľa týkajúcim sa rozhodovania o trovách konania podľa názoru ústavného súdu nevykazuje znaky procesného excesu, ktorý by mohol zakladať zjavný rozpor s princípmi spravodlivého súdneho konania.

Z napadnutého uznesenia krajského súdu vyplýva zásadná argumentačná línia, podľa ktorej aplikácia § 150 ods. 1 OSP podľa sťažovateľa bola opodstatnená, keďže nepriznanie náhrady trov konania neovplyvní zásadným spôsobom nepriaznivo majetkovú sféru úspešných žalovaných. V sťažnosti sťažovateľ spochybňuje odôvodnenie krajského súdu k tejto argumentačnej línii, avšak bez toho, aby uviedol ďalšie relevantné skutočnosti (okrem majetkových aj osobné, zárobné a iné pomery všetkých účastníkov konania, ako aj okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde, a ich postoj v konaní), ktoré by podľa jeho názoru naplnili komplexne „dôvody hodné osobitného zreteľa“, ktoré

	<p>by boli dostatočným a legitímnym podkladom pre rozhodnutie všeobecného súdu o nepriznaní náhrady trov konania. Absencia ďalších relevantných okolností konkrétnej veci, ktorá by predstavovala skutkový podklad pre úvahy krajského súdu o možnosti odchýliť sa od pravidla regulujúceho priznanie náhrady trov v konaní v prospech výnimočného postupu podľa § 150 ods. 1 OSP (sťažovateľ v sťažnosti netvrdí, že ďalšie relevantné okolnosti odôvodňujúce aplikáciu § 150 ods. 1 OSP krajskému súdu predostrel), umožňuje vysloviť záver, že rozhodovanie krajského súdu o náhrade trov konania ako celok bolo z ústavného hľadiska udržateľné.</p> <p>Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mohla zakladať dôvod na vyslovenie porušenia sťažovateľom označených práv napadnutým uznesením krajského súdu a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Sťažnosť sťažovateľa odmietol.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	trovy konania-náklady konania diskriminácia-zákaz prechod (práv a povinností)

spisová značka	IV. ÚS 588/2018
populárny názov	náhrada trov konania
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	15.11.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Podľa novej úpravy jediná možnosť prelomenia zásady úspechu pri rozhodovaní o trovách konania je vyjadrená v § 257 CSP (v zásade obdobná úprava ako pôvodná úprava v § 150 ods. 1 OSP), pričom už vo formulácii predmetného ustanovenia je expressis verbis vyjadrená požiadavka výnimočnosti jeho aplikácie v nadväznosti na existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka bola stranou v konaní vedenom Okresným súdom Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 13 C 134/2014 v procesnom postavení žalobkyne, ktorá sa proti Komunálnej poisťovni, a. s. (ďalej len „žalovaná“), domáhala náhrady škody za ublíženie na zdraví z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia. Sťažovateľka sa žalobou proti žalovanej domáhala náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 26 726 €, pričom vychádzala z lekárskeho posudku o sťažení spoločenského uplatnenia z 31. júla 2013. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 13 C 134/2014 z 1. decembra 2016 zaviazal žalovanú zaplatiť sťažovateľke náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 7 910,40 € s príslušenstvom a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, pričom žalovanej ani sťažovateľke náhradu trov konania nepriznal. Pri určovaní výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia okresný súd vychádzal zo

	<p>znaleckého posudku.</p> <p>Rozsudkom krajského súdu sp. zn. 14 Co 94/2017 z 29. mája 2018 bol rozsudok okresného súdu sp. zn. 13 C 134/2014 z 1. decembra 2016 vo výroku, ktorým okresný súd žalobu vo zvyšnej časti zamietol, a vo výroku o náhrade trov konania potvrdený ako vecne správny.</p> <p>Napadnutým uznesením krajského súdu bolo ako vecne správne potvrdené uznesenie okresného súdu sp. zn. 13 C 134/2014 z 1. decembra 2016, ktorým okresný súd rozhodol, že štát má nárok na náhradu trov konania od sťažovateľky v sume 6,50 € z titulu zaplateného svedočného.</p> <p>Podľa sťažovateľky sú napadnutá časť prvého výroku rozsudku z 29. mája 2018 a napadnuté uznesenie krajského súdu nesprávne, keďže krajský súd nerešpektoval základné princípy Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“).</p> <p>Sťažovateľka tvrdí, že pokiaľ v konaní pred všeobecnými súdmi preukázala dôvodnosť výšky uplatneného nároku predložením lekárskeho posudku, pričom na jeho podklade vyčíslila výšku náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, nemôže byť na jej ťarchu to, že v priebehu konania bol vypracovaný znalecký posudok, ktorý určil nižšie bodové hodnotenie, čo malo vplyv aj na výšku v konečnom dôsledku priznanej náhrady.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Keďže sťažovateľka napáda rozhodnutia krajského súdu o (ne)priznaní náhrady trov konania, ústavný súd poukazuje aj na svoju judikatúru, podľa ktorej rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi zásadne patrí do právomoci týchto súdov, pri ktorom sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania a ústavný súd preto iba celkom výnimočne podrobnejšie preskúmava rozhodnutia všeobecných súdov o trovách konania a k zrušeniu rozhodnutia o náhrade trov konania pristupuje len za celkom výnimočných okolností. Ústavný súd si dovoľuje zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o trovách konania iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého súdneho konania. (porovnaj m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. S 156/2010, IV. ÚS 40/2011).</p> <p>O arbitrárne alebo zjavne neodôvodnené rozhodnutie všeobecného súdu by mohlo ísť iba v prípade, ak by bolo založené na zrejmom a neopodstatnenom vybočení zo štandardov výkladu práva, ktoré sú v súdnej praxi všeobecne rešpektované, a jeho východiskom by bola nepredvídateľná interpretačná svojvôľa. K takémuto zjavnému aplikačnému excesu, spôsobilému založiť porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces, však podľa názoru ústavného súdu v posudzovanej veci v konaní krajského súdu nedošlo.</p> <p>K tomuto názoru ústavný súd dospel vychádzajúc z relevantnej časti odôvodnenia k napadnutej časti prvého výroku rozsudku krajského súdu z 29. mája 2018, v ktorej krajský súd konštatoval: „... že ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) a od zásady zodpovednosti za zavinenie podľa § 256 ods. 1 CSP. Súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak sú to dôvody hodné osobitného zreteľa. Znamená to, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania, resp. nemusí zaviazat' stranu sporu, ktorá spôsobila vznik trov svojím zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane. Aplikácia ustanovenia § 257 musí zodpovedať osobitným okolnostiam, konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter. Vyžaduje sa kumulatívne splnenie dvoch podmienok, a to dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Strane, ktorá mala vo veci úspech, nemožno nepriznať náhradu trov konania podľa výnimočného ustanovenia len na základe všeobecného záveru hodnotiaceho dopad rozhodnutia o určitom druhu nárokov. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácie, kde sa</p>

tieto často vyskytujú a tento dôvod je daný charakterom konania, alebo charakterom procesnej situácie. V prejednávanej veci sa žalobkyňa domáhala podanou žalobou náhrady škody z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia voči žalovanej KOMUNÁLNEJ poisťovni, a. s., pričom žiadala, aby žalovanej bola uložená povinnosť z uvedeného titulu zaplatiť žalobkyni sumu 26.726,- Eur. Vo veci samej jej meritórnym rozhodnutím, rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica bola priznaná suma 7.910,4 Eur a vo zvyšnej časti bola žaloba zamietnutá. Pokiaľ by súd konajúci vo veci vychádzal striktne zo zásady úspechu v konaní, musel by konštatovať väčšinový neúspech žalobkyne v konaní (žalovaných 26.726,- Eur a priznaných 7.910,4 Eur) a v tom dôsledku by bolo v zmysle § 255 ods. 2 namieste uloženie povinnosti náhrady trov konania práve žalobkyne ako z väčšej časti neúspešnej sporovej strane, avšak práve vzhľadom na dôvody, na ktoré poukázal súd prvej inštancie a síce, že výsledok konania, prisúdená suma žalobkyni rozsudkom vo veci samej závisela výlučne od odborného posúdenia. Súd prvej inštancie správne nepostupoval v zmysle zásady procesného úspechu v konaní, ale v uvedenom charaktere konania a okolnostiach v prejednávanej veci vzhliadol dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle ustanovenia § 257 Civilného sporového poriadku. Odvolací súd sa s uvedeným záverom stotožňuje a rozsudok súdu prvej inštancie považuje za správny i vo výroku o náhrade trov konania (ktorým súd žalovanej náhradu trov konania nepriznal).“

V napadnutom uznesení krajského súdu, ktorým bolo rozhodnuté o tom, že štát má nárok na náhradu trov konania od sťažovateľky v celom rozsahu v sume 6,50 €, krajský súd zdôraznil: „V uvedenom konaní sú pre rozhodnutie o trovách štátu vzniknutých titulom svedočného dané dva rozhodujúce dôvody, ktoré vzhliadol i odvolací súd, a síce čiastočný úspech žalobkyne vo veci, ktorá sa vo veci samej žalobou domáhala zaplata sumy 26.726,- Eur (titulom náhrady škody z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia), pričom rozhodnutím vo veci samej jej bolo okresným súdom priznaná suma 7.910,40 Eur. Zároveň je prioritne potrebné zohľadniť tú skutočnosť, že svedok vyslúchnutý v konaní, ktorý si náklady v súvislosti s dostavením sa na pojednávanie (svedočné) uplatnil, bol svedok navrhnutý práve žalobkyňou, hoci okolnosti rozhodujúce pre posúdenie samotného nároku na náhradu škody z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia vyplývali z listinných dôkazov obsiahnutých v spise. Možno tak konštatovať, že žalobkyňa procesne zavinila trovy konania vzniknuté v súvislosti s výsluchom svedka. Z uvedených dôvodov je na mieste postup súdu prvej inštancie, ktorý rozhodol o uložení povinnosti žalobkyne zaplatiť trovy štátu, ktoré boli uhradené z rozpočtových prostriedkov Okresného súdu Banská Bystrica. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.“

Právna úprava náhrady trov konania v sporovom konaní sa podľa doterajšej úpravy v Občianskom súdnom poriadku, ako aj podľa novej úpravy účinnej od 1. júla 2017 v Civilnom sporovom poriadku spravuje zásadou úspechu v konaní/spore. Z porovnania doterajšej a novej právnej úpravy vyplýva, že Civilný sporový poriadok neobsahuje *expressis verbis* ustanovenie obdobné úprave obsiahnutej v § 142 ods. 3 OSP (aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu; v takom prípade sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia), ktoré sa uplatňovalo ako *lex specialis* k ustanoveniu § 142 ods. 2 OSP. Z uvedeného vyplýva, že Civilný sporový poriadok výslovne nestanovuje možnosť priznania plnej náhrady trov konania strane sporu majúcej vo veci úspech len čiastočný, ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu.

Podľa novej úpravy jediná možnosť prelomenia zásady úspechu pri rozhodovaní o trovách konania je vyjadrená v § 257 CSP (v zásade obdobná úprava ako pôvodná úprava v § 150 ods. 1 OSP), pričom už vo formulácii predmetného ustanovenia je *expressis verbis* vyjadrená požiadavka výnimočnosti jeho

	<p>aplikácie v nadväznosti na existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa.</p> <p>Pokiaľ sťažovateľka svojou zásadnou argumentáciou namieta, že bolo povinnosťou krajského súdu považovať ju za plne úspešnú stranu sporu a priznať jej plnú náhradu trov konania, keďže v konkrétnych okolnostiach veci rozhodnutie o výške plnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia záviselo od znaleckého posudku, teda od okolností, ktoré nemohla predvídať, ústavný súd poukazuje na svoje rozhodnutie sp. zn. III. ÚS 690/2017, v ktorom vyhodnotil ako ústavne udržateľný názor všeobecného súdu o tom, že zásadu úspechu treba podľa príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku pri rozhodovaní o priznaní náhrady trov konania uplatniť aj na konania, ktorých výška plnenia závisí od znaleckého posudku.</p> <p>Ústavný súd zdôrazňuje, že ak Civilný sporový poriadok (predtým Občiansky súdny poriadok) vylučuje uplatnenie mimoriadneho opravného prostriedku proti rozhodnutiu o trovách konania (§ 419, § 420 a § 421 CSP), bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdnictva. Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v takejto veci prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho rozporu s princípmi spravodlivého súdneho konania.</p> <p>Vzhľadom na posudzovaný predmet napadnutého uznesenia krajského súdu a napadnutej časti prvého výroku rozsudku krajského súdu z 29. mája 2018 by zásah ústavného súdu mohol odôvodňovať jedine výnimočný excés v postupe a záveroch vyslovených v napadnutých rozhodnutiach krajského súdu, ktorý by bol v rozpore s princípmi spravodlivého súdneho konania; v okolnostiach posudzovanej veci však podľa názoru ústavného súdu k takémuto excesu nedošlo.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	občianske súdne konanie-občiansko-právne konanie trovy konania-náklady konania

spisová značka	IV. ÚS 612/2018
populárny názov	zastavenie trestného stíhania v prípravnom konaní
sudca spravodajca	Miroslav Duriš
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	16.11.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 13 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 2
analytická právna veta	Z komparácie právnej úpravy Trestného poriadku v jeho § 215 a § 285 explicitne vyplýva, že pre zastavenie trestného stíhania v prípravnom konaní (po postupe podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku toto právo prináleží len prokurátorovi) sa vyžaduje stav vykonaného dokazovania na takej úrovni dôkaznej situácie, že

	<p>akýkoľvek iný záver by bol nielen v rozpore s obsahom dôkazov, ale aj s príslušnou zákonnou úpravou. Teda z vykonaného dokazovania v prípravnom konaní musí vyplynúť jediný možný záver, a to záver o tom, že je nepochybné, že skutok nespáchal obvinený, alebo záver o tom, že skutok sa síce stal, ale nemá znaky trestného činu alebo iného menej závažného protiprávneho konania (rozumej spravidla priestupku).</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Uznesením vyšetrovateľky Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach (ďalej len „vyšetrovateľka krajského riaditeľstva“) z 10. apríla 2017 (ďalej aj „rozhodnutie vyšetrovateľky“) bolo sťažovateľom vznesené obvinenie pre zločin skrátenia dane a poistného formou spolupáchateľstva.</p> <p>Prokurátor krajskej prokuratúry svojím uznesením zo 16. júna 2017 zamietol aj sťažovateľmi podané sťažnosti proti rozhodnutiu vyšetrovateľky. Generálny prokurátor upovedomením z 27. októbra 2017 písomne vyrozumel sťažovateľov o tom, že ich návrhu na zrušenie právoplatného rozhodnutia v prípravnom konaní podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku nevyhovel. Napokon generálna prokuratúra rozhodnutím zo 14. decembra 2017 písomne vyrozumela sťažovateľov o tom, že nevyhovela ich návrhu na nimi požadovaný postup podľa príkazu generálneho prokurátora č. 6/2017 z 12. mája 2017 o postupe prokurátorov pri vybavovaní žiadostí o preskúmanie zákonnosti v trestnom konaní.</p> <p>V prvej argumentačnej rovine zhodnej v podaných sťažnostiach u obidvoch sťažovateľov je ich právny názor a presvedčenie o tom, že vyšetrovateľka krajského riaditeľstva dostala pokyn k postupu podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku, a to tak vec dozorujúcim prokurátorom krajskej prokuratúry, ako aj bezprostrednou nadriadenou vyšetrovateľky (vedúcou oddelenia), v dôsledku čoho pri tomto jej postupe nekonala autonómne a nezávisle.</p> <p>V druhej argumentačnej rovine sťažovatelia zhodne poukázali na nesprávny postup generálneho prokurátora, ktorý vo svojom upovedomení z 27. októbra 2017 dospel k záveru, podľa ktorého „... ani v prípade, že nebude v ďalšom konaní možné zistiť orgánmi činnými v trestnom konaní, ktoré z odporujúcich si dôkazov sú pravdivé, vyšetrovateľ PZ, ani prokurátor nie je oprávnený zastaviť trestné stíhanie, ale je povinný vo veci podať obžalobu.“</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Zo spisov ústavného súdu vedených pod sp. zn. Rvp 33/2018 a sp. zn. Rvp 34/2018 vyplýva, že predmet obidvoch podaných sťažností je totožný a smeruje proti rozhodnutiam tých istých orgánov verejnej moci, a to rozhodnutiu krajskej prokuratúry zo 16. júna 2017, upovedomeniu generálneho prokurátora z 27. októbra 2017 a rozhodnutiu generálnej prokuratúry zo 14. decembra 2017. S prihliadnutím na obsah predmetných sťažností a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť týchto sťažností vrátane tej skutočnosti, že obidve podané sťažnosti smerujú proti tým istým odporcom a podstatu podaných sťažností tvorí nesúhlas obidvoch sťažovateľov s ich trestným stíhaním, rozhodol ústavný súd o spojení sťažností na spoločné konanie.</p> <p>K sťažovateľmi namietanému porušeniu označených práv rozhodnutím krajskej prokuratúry č. k. 1 Kv 34/16/8810-55 zo 16. júna 2017</p> <p>Proti rozhodnutiu krajskej prokuratúry č. k. 1 Kv 34/16/8810-55 zo 16. júna 2017 mohli obidvaja sťažovatelia využiť účinný prostriedok nápravy v prípravnom konaní, a to podanie návrhu na zrušenie právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku (ktorý aj využili, pozn.), a o tomto účinnom prostriedku nápravy bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť generálny prokurátor, pričom jeho právomoc rozhodnúť o tomto mimoriadnom opravnom prostriedku ako účinnom prostriedku nápravy v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd preto túto časť</p>

sťažností sťažovateľov odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej neprípustnosti.

K sťažovateľmi namietanému porušeniu označených práv upovedomením generálneho prokurátora č. k. IV Pz 246/17/1000-10 a č. k. IV Pz 251/17/1000-6 z 27. októbra 2017

Podľa § 365 ods. 1 Trestného poriadku ak generálny prokurátor po preskúmaní veci na základe návrhu oprávnenej osoby uvedenej v § 364 ods. 1 nezistí dôvody na zrušenie napadnutého rozhodnutia alebo ak uplynula lehota uvedená v § 364 ods. 1 alebo 3, upovedomí o tom osobu, ktorá návrh podala.

Po oboznámení sa s obsahom upovedomenia generálneho prokurátora č. k. IV Pz 246/17/1000-10 a č. k. IV Pz 251/17/1000-6 z 27. októbra 2017 ústavný súd konštatuje, že generálny prokurátor konal v medziach svojej právomoci a predovšetkým podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku a Trestného zákona, ktoré interpretoval a aplikoval v súlade s ich obsahom, jeho úvahy sú logické, legitímne a právne akceptovateľné. Generálny prokurátor vzal na vedomie a zaoberal sa podstatou argumentov sťažovateľov vyjadrených v návrhu na postup podľa § 363 nasl. Trestného poriadku, pričom zároveň, vychádzajúc pritom z obsahu vo veci vykonaných dôkazov a z nich plynúcich skutočností, objasnil svoje argumenty, ktoré ho viedli k záveru o trestnoprávnej zodpovednosti sťažovateľov. Závery, ku ktorým generálny prokurátor dospel, sa ústavnému súdu nejavia ako svojvoľné a v štádiu prípravného konania neudržateľné, v dôsledku čoho ich teda nie je možné považovať za arbitrárne. Jeho postup bol v súlade so zákonom a ústavne konformný, preto po jeho preskúmaní ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť so sťažovateľmi namietaným porušením základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čo zakladá dôvod odmietnutia sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

V širších súvislostiach ústavný súd poukazuje aj na to, že nie je tzv. skutkovým súdom, teda súdom, ktorý by vykonával dokazovanie na zistenie skutkového stavu veci, a taktiež na to, že nie je v poradí ďalším súdom rozhodujúcim o opravnom prostriedku sťažovateľa. Taktiež poukazuje na to, že ako judikatúra Komisie pre ľudské práva (sťažnosť č. 6172/73, X. v. United Kingdom, sťažnosť č. 10000/83, H v. United Kingdom), tak aj doterajšia judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (napríklad v prípade Delcourt, resp. Monnel a Morris) pod spravodlivým súdnym procesom (fair hearing) v žiadnom prípade nechápu právo účastníka súdneho konania na preskúmanie toho, akým spôsobom vnútroštátny súd hodnotil konkrétne právne a faktické okolnosti konkrétneho prípadu (I. ÚS 26/2014). V naznačených súvislostiach teda stavný súd akcentuje, že mu neprináleží sa vyjadrovať k právnej podstate skutočností, na podklade ktorých bola vyvodená trestnoprávna zodpovednosť sťažovateľov, ani hodnotiť a „vážiť“ jednotlivé argumenty s cieľom skúmať ich primeranosť alebo dôvodnosť, resp. to, či sú postačujúce k záveru o vyvodení trestnoprávnej zodpovednosti.

Je potrebné z hľadiska ústavnoprávnej udržateľnosti postupu orgánov činných v trestnom konaní poukázať aj na to, že odkladanie, resp. posúvanie vznesenia obvinenia na neskorší čas, hoci už sú pre takýto postup splnené podmienky, je porušením § 206 ods. 1 Trestného poriadku a podstatnou chybou prípravného konania, eventuálne aj podstatnou chybou celého konania, ktoré predchádza rozsudku [§ 321 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku; Zo súdnej praxe 4/2006, čl. 60], preto za ústavne akceptovateľný považuje ústavný súd aj právny názor generálneho prokurátora o tom, že «Je neprípustné viesť trestné stíhanie len „vo veci“ pri splnení podmienok (aj) § 206 ods. 1 Tr. por., teda so zjavným a jednoznačne špecifikovaným a nezameniteľne známym páchatelom, eventuálne tiež označeným v uznesení o začatí trestného stíhania menom, priezviskom, prípadne aj adresou bydliska, bez toho, aby zároveň bolo vznesené aj obvinenie tejto osobe. Nerešpektovanie uvedeného postupu reálne znamená, že podozrivý

síce je materiálne obvinený, ale formálne nie, čím by sa tejto osobe zabránilo uplatňovať procesné práva obvineného, napr. podávať opravné prostriedky, návrhy na vykonanie dokazovania, nazerať do spisu, alebo zvoliť si obhajcu.» Teda vznesenie obvinenia je dôležitým procesným úkonom, pretože týmto úkonom sa proti určitej osobe začína trestné stíhanie za konkrétny skutok, ktorý je trestným činom, a súčasne sa určuje aj jej procesné postavenie v trestnom konaní ako obvineného. Pre vznesenie obvinenia je preto potrebné, aby sa odôvodnil záver, že trestný čin spáchala určitá osoba, pričom k takémuto záveru o spáchaní trestného činu určitou osobou stačí tzv. vyšší stupeň pravdepodobnosti, ktorý musí byť konkrétne zistenými skutočnosťami dostatočne odôvodnený. Nie je však potrebné, aby trestná činnosť bola spoľahlivo preukázaná, ako to je v prípade obžaloby.

V nadväznosti na už uvedené ústavný súd tiež poukazuje na skutočnosť, že sťažovatelia sa v danom prípade domáhali vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozhodnutím vydaným už v počiatočnom štádiu trestného stíhania (v skorom štádiu prípravného konania). V tejto súvislosti ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu predstavuje ústavný príkaz pre každú osobu, z ktorého vyplýva, že každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorý je kompetenčne predsunutý pred uplatnenie právomoci ústavného súdu (II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, I. ÚS 178/04, IV. ÚS 380/04). Ústavné súdnictvo a právomoc ústavného súdu sú teda vybudované predovšetkým na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, v ktorých protiústavnosť nemožno napraviť iným spôsobom, teda predovšetkým procesnými prostriedkami.

Ústavný súd zastáva názor, že nie je iba jeho povinnosťou ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti zabezpečovať v rámci svojej rozhodovacej právomoci ochranu základných práv a slobôd vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Túto povinnosť majú napr. všeobecné súdy ako primárni ochrancovia ústavnosti (napr. III. ÚS 79/02), prípadne iné orgány verejnej moci na to určené. Osobitne otázka dôvodnosti vznesenia obvinenia je predmetom celého trestného konania a ústavnému súdu v tejto súvislosti prináleží zaoberať sa otázkou ochrany základných práv a slobôd zásadne až po jeho skončení (s výnimkou niektorých špecifických situácií, napríklad ak súčasne došlo k zásahu do osobnej slobody sťažovateľa), teda po vyčerpaní všetkých procesných prostriedkov, ktoré obvinenému, resp. obžalovanému Trestný poriadok poskytuje.

Ústavný súd teda v okolnostiach danej veci konštatuje, že trestná vec sťažovateľov sa v čase podania sťažnosti ústavnému súdu nachádzala v tzv. prípravnom konaní, keď o dôvodnosti, a teda zákonnosti a ústavnosti ich trestného stíhania meritórne zatiaľ všeobecný súd nerozhodoval. Z uvedeného okrem iného vyplýva, že platná právna úprava trestného konania umožňuje sťažovateľom ako obvineným a prípadne aj v ďalšom štádiu trestného konania (po prípadnom podaní obžaloby) ako obžalovaným právne účinným spôsobom namietat porušenie základných práv a slobôd garantovaných ústavou vrátane nimi označeného práva na inú právnu ochranu, k porušeniu ktorého malo dôjsť aj v dôsledku postupu generálneho prokurátora v predmetnej trestnej veci. Procesné záruky zabezpečujúce zákonnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní a všeobecných súdov (prípadne ochranu pred jej porušením) pritom vyplývajú z druhej časti (predsúdne konanie) tretej hlavy prvého oddielu (dozor prokurátora), ako aj tretej časti (súdne konanie) druhej hlavy (preskúmanie a predbežné prejednanie obžaloby), prípadne šiestej hlavy (odvolanie a konanie o ňom) alebo ôsmej hlavy (mimoriadne opravné prostriedky) Trestného poriadku. Z uvedeného teda vyplýva, že súd prvého stupňa, ktorý je oprávnený konať a rozhodovať v trestnej veci sťažovateľov, ale aj odvolací súd v prípade podania odvolania v predmetnej trestnej veci a prípadne aj Najvyšší súd Slovenskej

republiky ako súd dovolací, sú súdmi s plnou jurisdikciou, v ktorých právomoci je posúdenie všetkých relevantných skutkových aj právnych otázok, vyriešenie ktorých je nevyhnuté pre meritórne skončenie veci (III. ÚS 75/05, III. ÚS 109/05 alebo II. ÚS 294/06).

Napokon z uznesenia ústavného súdu č. k. II. ÚS 494/2014-16 z 22. augusta 2014 dokonca vyplýva: «Navyše, využitie mimoriadneho kasačného oprávnenia generálneho prokurátora vo vzťahu k uzneseniu o vznesení obvinenia sa javí ústavnému súdu ako otázne. Ústavný súd rešpektuje právomoc generálneho prokurátora interpretovať § 363 a nasl. Trestného poriadku, zo znenia ktorého výslovne nevyplýva, proti ktorým rozhodnutiam ho možno použiť. Z poslednej vety § 363 ods. 1 však vyplýva, že je určený na nápravu nezákonnosti meritórnych rozhodnutí, ktorými sa rozhodovalo „vo veci“, a teda ide o rozhodnutia konečné, ktorých nápravu už nemožno zabezpečiť inými prostriedkami. Takýto výklad vyplýva aj z dôvodovej správy k § 363 Trestného poriadku, podľa ktorej treba umožniť vo veciach, v ktorých súd ešte nekonal a vec bola v prípravnom konaní prokurátorom postúpená inému orgánu alebo ktorými bolo zastavené alebo podmienne zastavené trestné stíhanie, alebo ktoré v tomto rozsahu spočívajú na chybnom procesnom konaní, aby nezákonnosť napravil generálny prokurátor. Uznesenie o vznesení obvinenia je rozhodnutím, ktorým sa začína trestné konanie proti určitej osobe, nie je to rozhodnutie vo veci samej. V tejto súvislosti možno tiež uviesť podobnú právnu úpravu v Českej republike. Podľa § 174a Trestného rádu (zákona č. 141/1961 Sb. v znení neskorších predpisov) môže najvyšší štátny zástupca zrušiť nezákonné uznesenie nižšieho štátneho zástupcu o zastavení trestného stíhania a o postúpení veci.»

V nadväznosti na označenú argumentáciu ústavný súd, postupujúc podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, odmieta sťažovateľmi podané sťažnosti vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru v tejto ich časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Podľa § 215 ods. 1 Trestného poriadku prokurátor zastaví trestné stíhanie, ak a) je nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie, b) nie je tento skutok trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci, c) je nepochybné, že skutok nespáchal obvinený. Podľa § 285 Trestného poriadku súd oslobodí obžalovaného spod obžaloby, ak a) nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný, b) skutok nie je trestným činom, c) nebolo dokázané, že skutok spáchal obvinený... e) trestnosť činu zanikla, f) prokurátor na hlavnom pojednávaní ustúpil od obžaloby podľa § 239 ods. 2.

Z komparácie právnej úpravy Trestného poriadku v jeho § 215 a § 285 explicitne vyplýva, že pre zastavenie trestného stíhania v prípravnom konaní (po postupe podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku toto právo prináleží len prokurátorovi) sa vyžaduje stav vykonaného dokazovania na takej úrovni dôkaznej situácie, že akýkoľvek iný záver by bol nielen v rozpore s obsahom dôkazov, ale aj s príslušnou zákonnou úpravou. Teda z vykonaného dokazovania v prípravnom konaní musí vyplývať jediný možný záver, a to záver o tom, že je nepochybné, že skutok nespáchal obvinený, alebo záver o tom, že skutok sa síce stal, ale nemá znaky trestného činu alebo iného menej závažného protiprávneho konania (rozumej spravidla priestupku).

Pokiaľ v rámci dokazovania v prípravnom konaní jestvujú dôkazy podporujúce rozumný predpoklad (rozumej vychádzajúci z vykonaného dokazovania) o tom, že bol spáchaný trestný čin a kto je osoba páchatel'a, nejde v danom prípade o ten predpokladaný právny a skutkový stav, ktorý by umožnil postupovať v intenciách § 215 Trestného poriadku. Práve k tomu viedli aj už predostreté úvahy generálneho prokurátora, že pokiaľ bude pri skončení vyšetrovania v predmetnej veci existovať skutkový stav pripúšťajúci viacero verzií, rozhodnúť o tom, ktorá je alebo bude v predmetnej veci relevantná, je oprávnený len súd ako

nezávislý orgán súdnej moci, a nie orgán prípravného konania, ktorým je prokurátor nedisponujúci postavením a nezávislosťou orgánu súdnej moci. Tento záver nadobúda na význame práve pri postihovaní daňovej trestnej činnosti, resp. ekonomickej trestnej činnosti, ktorá sa vyznačuje spravidla vysoko sofistikovaným spôsobom jej páchania a častokrát aj absenciou priamych usvedčujúcich dôkazov.

Navyše je potrebné poukázať aj na to, že v čase rozhodovania generálneho prokurátora o návrhu podľa § 363 Trestného poriadku bolo vyšetrovanie v predmetnej veci len na jeho začiatku, keď neboli ani zo strany prokuratúry a ani zo strany obhajoby zabezpečené všetky dôkazy a vyčerpané všetky dôkazné prostriedky, ktoré by spolu s už zistenými skutočnosťami mohli odôvodniť záver aj podľa predstáv sťažovateľov smerom k § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd, postupujúc podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, odmieta sťažovateľmi podané sťažnosti aj v tejto ich časti z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

K sťažovateľmi namietanému porušeniu označených práv rozhodnutím generálnej prokuratúry č. k. IV Pz 246/17/1000-13 zo 14. decembra 2017

Vo vzťahu k námietke sťažovateľov týkajúcej sa toho, že mal byť vydaný pokyn vyšetrovateľke krajského riaditeľstva na postup podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku zo strany vec dozorujúceho prokurátora krajskej prokuratúry, v prvom rade konštatuje, že keďže upovedomenie generálneho prokurátora z 27. októbra 2017 bolo signované námestníkom generálneho prokurátora konajúcim v zastúpení a na základe poverenia samotného generálneho prokurátora, sťažovateľmi podaný návrh na postup podľa príkazu generálneho prokurátora č. 6/2017 z 12. mája 2017 o postupe prokurátorov pri vybavovaní žiadostí o preskúmanie zákonnosti v trestnom konaní je možné vyhodnotiť ako obsolentný návrh, pretože už zo samotného textu predmetného príkazu je zrejmé, že preskúmať postup generálneho prokurátora z dôvodu funkčnej neprislusnosti nie je oprávnený žiadny iný prokurátor, keďže už niet žiadneho iného nadriadeného prokurátora, ktorý by disponoval potrebnou právomocou na také preskúmanie. Tohto záveru si boli zjavne vedomí aj samotní sťažovatelia, ktorí stanovenú lehotu dvoch mesiacov na podanie sťažnosti podľa zákona o ústavnom súde odvíjali od doručenia upovedomenia generálneho prokurátora z 27. októbra 2017, a nie od doručenia rozhodnutia generálnej prokuratúry zo 14. decembra 2017.

V druhom rade ústavný súd poukazuje na to, že v dôsledku námietok sťažovateľov sa nezávislosťou postupu vo veci konajúcej vyšetrovateľky krajského riaditeľstva zaoberal aj samotný generálny prokurátor, ktorý aj prostredníctvom podriadenej krajskej prokuratúry a Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach zaobstaral písomnosti vyvracajúce sťažovateľmi deklarované skutočnosti. Išlo predovšetkým o písomné vyjadrenie samotnej vyšetrovateľky krajského riaditeľstva z 28. decembra 2017 adresované krajskej prokuratúre, ako aj odpoveď na e-mailovú komunikáciu s právnym zástupcom sťažovateľky z 21. decembra 2017, z ktorých vyplýva, že samotná vyšetrovateľka krajského riaditeľstva písomne a autonómne poprela skutočnosť o prijatí ústneho alebo iného pokynu na postup podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku, či už zo strany svojich bezprostredných nadriadených, alebo dozorujúcej krajskej prokuratúry vykonávajúcej dozor nad vecou. Naopak, z príkazu generálneho prokurátora č. k. IV/3 GPt 213/17/1000-5 z 2. júna 2017 o neodňatí veci krajskej prokuratúre je zrejmé, že názor sťažovateľa k otázke neprimeranej ingerencie prokurátorov krajskej prokuratúry v predmetnej veci z dôvodu zaujatosti voči jeho osobe bol predmetom posúdenia generálnym prokurátorom na podklade návrhu podaného týmto sťažovateľom. Zo záverov uvedeného posúdenia vyplýva, že bez uvedenia konkrétnych skutočností nasvedčujúcich možnú zaujatosť prokurátorov krajskej prokuratúry nestačí len

	<p>vo všeobecnej rovine vyjadrená nespokojnosť s postupom orgánov činných v trestnom konaní, a teda generálny prokurátor nezistil v postupe krajskej prokuratúry žiadne nedostatky odôvodňujúce rozhodnutie o odňatí veci.</p> <p>Ústavný súd konštatuje, že sťažovatelia napriek svojim argumentom a snahám nepreukázali porušenie princípu nezávislosti dozorového prokurátora vo vzťahu k tvrdeniu týkajúcemu sa vydaného ústneho pokynu a následnému postupu vyšetrovateľa pri predkladaní veci na rozhodnutie o sťažnosti. Podporne v súvislosti s už predostretými argumentmi tieto závery možno oprieť aj o znenie vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 618/2005 Z. z. o tvorbe spisu orgánmi činnými v trestnom konaní a súdmi v znení neskorších predpisov, ktorá čo sa týka tvorby vyšetrovacieho spisu orgánmi činnými v trestnom konaní, v § 6 bode e) výslovne zaväzuje orgán činný v trestnom konaní založiť do vyšetrovacieho spisu rozhodnutie o sťažnosti proti uzneseniu, záväzný pokyn prokurátora, a teda v prípade, ak by bol vydaný ústny pokyn vyšetrovateľke krajského riaditeľstva na postup v predmetnej veci podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku, musel by byť takýto pokyn potvrdený písomnou formou a musel by tvoriť obsah vyšetrovacieho spisu. Z obsahu podaných sťažností a k nim priložených príloh je zrejmé, že obsahom vyšetrovacieho spisu takýto pokyn nie je, a preto argumentáciu sťažovateľov, v ktorej vyjadrujú svoje presvedčenie o existencii takéhoto pokynu aj prostredníctvom predložených úradných záznamov, resp. záznamov do advokátskeho spisu z 9. októbra 2017, 13. októbra 2017 a 19. októbra 2017, vníma ústavný súd len ako súčasť obhajobných námietok obidvoch sťažovateľov v prípravnom konaní.</p> <p>Vzhľadom na uvedené vyjadrenie vyšetrovateľky krajského riaditeľstva a reálnu absenciu písomného prokurátorského pokynu k postupu podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku v obsahu vyšetrovacieho spisu ústavný súd zhodne s právnym názorom generálnej prokuratúry považuje absenciu predmetného pokynu za skutkovo primerane nielen preverenú, ale aj preukázanú.</p> <p>V nadväznosti na uvedené ústavný súd, postupujúc podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, odmieta sťažovateľmi podané sťažnosti v tejto jej časti taktiež z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Sťažnosti sťažovateľov odmietol.</p>
<p>použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd ČR: I. ÚS 2149/2016 zo 16. augusta 2016 ÚS SR: II. ÚS 494/2014-16 z 22. augusta 2014</p>
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>kľúčové slová</p>	<p>trestné konanie-vznesenie obvinenia prípravné konanie prokurátor, prokuratúra-dozor prokurátora</p>

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.

